

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

י"א אלול תשע"א

כי תצא

שנה ט"ו גליון תשכ"ז

תוכן העניינים

לקח טוב.....א'
שבת בשבתו.....ב'
רבש תמרים.....ג'
בשפתי צדיקים.....ד'
פרפראות לחכמה.....ה'
ודרשת וחקרת.....ו'
הילולא דצדיקיא.....ז'
דבר בעתו.....ח'
משולחן מלכים.....ט'

אבות פרק ב'

ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים

במנוחה והשקט שקוע בהרהורים ישב לו הסוחר העשיר במרכבתו הדוהרת כשפניו מועדות אל עבר העיר לייפציג כדי להגיע ליום השוק שמתקיים שם מידי שנה בשנה וכל עשירי ואצילי הסביבה נמלו חלק בה.

יום השוק הגיע, והעשיר קנה כמות גדולה של סחורה, ונתן לאחד מהנערים הסבלים שיביאו את חבילותיו אחריו לביתו, והוא נסע לפניו.

כשהגיע הנער אל הסוחר לביתו הניח את חבילתו ובא לבקש את שכר טרחתו, טיפות זיעה נטפו מעל פניו המיוגעות, נענה אליו העשיר ואמר לו כי אין זו הסחורה שלו וכי טעה והביא חבילה אחרת במקומה.

הנער הביט בו בתימה ושאלו: מנין לך זאת, הרי עדיין לא ראית את החבילה המונחת בחוץ, אמר לו הסוחר, על פניך ניכר שהזעת והתאמצת לשאת את חבילתך, ואילו החבילה שלי הרי היתה קלה, ולא היית צריך להזיע ולהתאמץ כדי לשאת אותה.

משל זה ידוע בשם המגיד מדובנא ועליה אמר הרה"ק מקאצק זי"ע שהוא אחד משלושת המשלים שלו אשר אמר ברוח הקודש.

והנמשל הוא, שהקב"ה אומר לישראל (ישעי' מג כב) ולא אותי קראת יעקב כי יגעת כי ישראל, דהלא אם היית קורא לה, לא היית מתאמץ כל כך בלימוד התורה ושמירת המצוות, וכפי שנאמר (במדבר כג כא) "ולא ראה עמל בישראל" דישאל בני העליה אינם מרגישים עמל ומירחה בלימוד התורה.

והוא הדבר אשר אמר הכתוב "ואתה עיף ויגע", שאם קיום התורה והמצוות בא לו להאדם על ידי מירחה מרובה וקשה לו לקיימם, אזי סימן הוא "ולא ירא אלהים", שאינו לומד תורת ה' ביראה מזהירה, כי חבילתו של הקב"ה קלה היא, כדכתיב דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו.

ודבר זה צריך להיות לנו נר להגלינו שתורת ה' חיה מתוקה מדבש ונופת צופים, וכאשר מרגישים את הטעם בלימוד, אין מרגישים בעייפות, ואם ח"ו עייפים ויגעים אז מוכח שאין לומדים תורה לשמה, והחלפנו את הסחורה, דהרי טוב סחרה מכל סחורה, ולא קשה לקיימה.

ועל זה תפילתינו שגורה בפנינו בכל יום ויום בברכת התורה "והערב נא ה' אלודינו את דברי תורתך בפנינו", שיהי' דברי התורה ערבים ומתוקים לנו, כלומר שנזכה ללמוד תורה באהבה וביראה.

לוח הזמנים

תצא

שבת	חול המועד	יום טוב
8:26	7:00	ברוקלין
8:27	7:02	קרית יואל
8:34	7:04	קעטסקילס
8:26	7:01	מאנסי
8:27	7:01	לניקוואד
8:43	7:17	מיאמי
8:19	6:53	לאם אנדוועלעס
8:28	7:02	מאנטרעאל
8:30	7:04	טאהש
8:50	7:24	טאראנטא
8:05	6:17	יונישלים
8:06	6:33	בני ברק
8:40	7:15	לאנדאן
8:51	7:26	מאנטשעסטער
9:22	7:53	אנטווערפן
7:18	5:47	מלבוורן
19:55	18:26	בועקאס איירעס
20:31	19:06	וויען

לחכמת מודעות, ברכות מו"ט, הנצחת שם, לעילוי נשמות, וכו'
יפנו לאפיס כולל
עצי חיים בארה"ב:
 1-888-732-6347
 EXT 4
 1-888- REF - MEIR

יחסי התורה כי תבוא

יום ראשון	צד:
יום שני	צה:
יום שלישי	צה:
יום רביעי	צו:
יום חמישי	צו:
עש"ק ושב"ק חזרה	

א קשר תמידי מיט רבי מאיר...

מיט בלוז

"א דאלאר א טאג"

שקל הקודש

\$360

(\$30 ל'דודש)

**שאפט איר איין א קשר
תמידי מיט'ן הייליגן תנא!**

ווען איר גייט נאר ארויס אין נאס,
ווען איר שליסט נאר א געשעפט,
ווען איר פראוועט נאר א שמחה,
ווען איר גייט נאר דורך שווערע צייטן ל"ע,
א.א.וו. סיי וואס עס קומט איך נאר אונטער

**שטענדיג באגלייט איך דער
הייליגער תנא רבי מאיר בעל הנס**

**כך נהגו אבותינו
ורבותינו הק'!**

לאות הכרת הטוב באקומט איר א זכרת צו קענען אריינגעבן אייער נאמען אדער א לעילי
שעמרת וואס די הונדערטער תלמידי חכמים למדי תורה בטרודה אינעם וויכל 'הסלל אברכים'
שערי קופת רמבער' וואלן דערנאכגען פארן התולת הסדר הלימוד, איינמאל א יאר!

אלרא דמאיר עננו!

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

שלו, זהו אינו כלום, רק שצריך לשבר מתחלה כל החומירות שלו. (מאור ושמש)

★

ויתד תהיה לך על אוזניך וגו' הנה אם אדם שומר אוזנו מלשמוע דברים רעים או זוכה שישמעו חברו שמכריז למעלה בכל יום (פרקד"א טז) שובו בנים שובבים, ואז בשמועו חברו יש לו תמיד בושה האיק יחטא לפני אדון כזה, אשר כל העולמות הרדים ופוחדים מלפניו, ומכריזים שובו בנים שובבים ואיק יחטא, וזהו ויתד תהיה לך על אוזניך, כמו שדרשו חז"ל (כתובות ה) אל תקרי אוזניך אלא אוזניך, פירוש שתהיה לך יתד אל אוזניך, שתשמור אוזן מלשמוע דבר רע, או אם אתה עושה כן, מסים הפסוק וחפרת בה, פירוש על ידי זה תזכה שתשמעו הכרוזים, ותתבייש תמיד מלפני הבורא, וזהו לשון בושה כמו (ישעיה כד, כג) וחפרת הלכנה, והיה בשבתך חוץ ושבת וכסית את צאתך, פירוש על ידי זה אם יצאת פעם מהעבודות והטאת, תשוב תיכף להבורא, שיצאת מעבודות הבורא רגע אחד, כי חשוב בושה גדולה מחמת שמיעת קול הכרוז, וזהו על אוזן וחפרת, שהאוזן תגרום לך פעולה, שעל ידי כן תדחה בוש לפני הקב"ה. (קדושת לוי)

★

כי יקח איש אשה חדשה לא יצא וכו' יל"פ בדרך רמז כי יקח איש אשה חדשה, אשה נקרא הנשמה כנודע (וה"ק משפטים קמ) והנה ביום השבת לוקח אשה חדשה, היינו נשמה יתירה, לא יצא כצבא צבא נקראים היסורים (כ"ד י"ה) כמו דאמר לאנשו וכו' והכוונה שישב כל היסורין והדאגות שבמי חול, ויהיה בעיניו כאלו כל מלאכתו עשויה, ולא יעבור עליו לכל דבר, היינו שלא יעבור עניני חול לפניו אפילו בדיבור בעלמא ממצאו הפצץ ודבר דבר (ישעיה נה, י) נקי יהיה שיהיה נקי מכל וכל בעשות תשובה שלימה לפניו יתברך, ואז יתארח לביתו שנה אחת היינו השכינה שנקרא שנה אחת כנודע.

תואר חשקת בה שידמה בעיניך שהוא מצוה, אמרה התורה ולקחת לך לאשה, ואז יהיה אם לא הצפת בה שתתרטט אדר כך בה, או ושלחתה לנפשה תדע שאין מצוה בדבר והבן. (אך פרי תבואה)

★

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך, שמעתי מפה קדשו אדמו"ר האלקי כו' מוריני הרב ר' שלמה ליב ז"ל מלענשנא, שאמר ידוע שהבנה בנין צריך לעשות מקודם יסוד לקבל הבנין, ואז לא יוכל הבנין ליפול, והנה ישראל הבונה לעצמו מדור בתפלה ומעשים טובים, יצרו של אדם מתחדש בכל יום להסיתו ולהפילו ממדרגתו, על כן צריך האדם לראות כאלו מתחיל מחדש, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (פסרי ואתחנן יג) בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, ולא יפול חס ושלוש מהשתדלותו, "כי היצר רוצה הכל רק להכניסו לעצבות, ואז יעשה מה שיוכל בו" ועשית מעקה ראשית תיבות הרהורי ע"בירה קשים מעבירה, לגגך שמקודם יראה להסיר ממנו כל הרהורים שהם היסוד, ולא ידמה עצמו מה שהיצר הרע מפילו. (רמתיים צופים)

★

לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו, הענין הוא בדרך רמז שיש בני אדם שעובדין השם יתברך בתורה ובתפילה, אבל אינם רוצים לשבור הגופניות שלו לעבודת השם יתברך, זה דרך לא טוב, רק שצריך האדם לשבר הגופניות וחומירות שלו לעבודת השם יתברך, וזה ידוע ששור הוא ממדרגה גבוה שהוא מלשון ראה (כמו אשרנו ולא קרב) בעולמות העליונים ובאורות העליונים, וצדיקים נקראים שור כמו שמצינו ביוסף הצדיק שנקרא שור ומחמור הוא לשון חומירות המרמז על הגוף, וזהו פירוש לא תחרוש בשור וחמור יחדיו, ופירוש שלא תעבוד עבודת השם יתברך בנשמה וחומירות יחד, דהיינו מכלתי ישבר מתחילה עביות חומירות

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך, פירוש כשתצא לרבות או כיוצא בזה, למקום שנקל לחטא, נקרא יציאה כי הקדושה נקרא רשות היחיד מה שאין כן להיפוך, וזה אומר כי תצא תהיה כוונתך למלחמה על אויבך תחשוב שתגבר על יצרך ותגמור בדעתך כן, ועל ידי זה ונתנו ה' אלקיך בידך ושביט שבי, מה ששבה ממך. (זאת זכרון)

★

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך ושביט שבי, נודע (וזהו חדש מאמר כי תצא) שבמלחמת היצר הכתוב מדבר, והנה כאשר שני מלכים לוחמים זה עם זה, עיקר חכמת המלחמה לבלתי נתן האויב ליכנס בגבולו, כי באם נכנס בגבולו, אז כבר הדבר נקל לנצחו אחר כך, על כן החכמה לעורך מלחמה על גבול שלו, לבלתי נתן השונא לבא בגבולו, ואז נקל להצליח, וזה הנאמר בכאן בתורה ללמוד מלחמת היצר, שתצא ללחום נגד היצר הרע, קודם שבא לפתותך ולהטעים לך מעמא דאיסורא ח"ו, כי אחר כך יהיה קשה לך לפרוש ממנו ויאבדך ח"ו, "על כן בני ידידי תצא לקראתו תיכף לבלתי נתן את היצר הרע לבא בגבולך לאחד מאברייך" ונתנו ה' אלקיך בידך, בודאי תצליח דרכך, ותשביל ושביט שבי, אדרבה עוד תוציא הנצצות הקדושות מהסמרא אחרא להביאם לגבול הקדש והיה לפליטה כן יהי רצון לפני העוזר האמת. (יודעי בית)

★

וראית בשביה אשת יפת תואר וגו' יש לרמז דהנה כמה פעמים נראה לו לאדם על איזה דבר שהוא מצוה לעשות כן, ובאמת הוא עצת היצר הרע ומפתה אותו בזה, והנה להגיע אל אמת הענין יכול לבוא על ידי שיראה אחר כך אם יהיה לבו שמח או לא, ואם שמח ידע כי נכח הדבר אשר עשה לפניו יתברך, ואם יחרט אחר כך ידע כי הוא מצד הרע ח"ו, ולכן אמרה התורה וראית בשביה אשת יפת

צדקת רבי מאיר בעל הנס

זייט איין משתתף
בעין יפה וברוח נדיבה
צו שטיצן
אחינו בשרינו
אחים לדעה

מיר דארפן זען צו געבן פאר אייגענע.
דאס געלט וואס אנ"ש געבן, זאל גיין
פאר אנ"ש. ס'איז שכל אזוי, ס'איז
יושר אזוי, און ס'איז באמת אזוי,
מענטשן וועלן דאס פארשטיין אז
מענטשן פון אנשי שלומינו זאלן
געבן פאר אנשי שלומינו.

דברות קודש ט"ק מרן רבינו הגדול שליט"א
אצל מעמור התשט"ז גבאי צדקה
יום ג' יתרו תש"ע

יערליכן אפיעל

לטובת כולל עצי חיים ד'סאטמאר בני ברק

בעיד תהילה קרית יואל יע"א

דער גראפיסט

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערובים וסדרים

עיקר ענין הקדושה הוא ע"י מסירת נפש וז"ש מנוחה ושמחה וכו' ועל מנוחתם יקדישו את שמך שעיקר מנוחת הנפש להחזירה לשרשה וזה משמחתך ששמחת בו, כי זהו עיקר שמחתו של יעקב אבינו ע"ה ה' להביא השמחה להבורא ב"ה מה שיהיה לעתיד לבוא וגם הוא לא ה' לו שום שמחה בעולם הזה רק מה שיהיה הגולה לעתיד לבוא, וז"ש בשבוע ד' שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל, וז"ש כי פדה ד' את יעקב כביכול הפדות הוא לעצמו השי"ת יהי' נפדה עם יעקב בבית גואל ב"ב, וז"פ המנחיל מנוחה וכו' אותיות נחל, ר"ת נוצר ח'סד לאלפים, כי בשבת מתגלה הרצון העליון בחי' נחל, וז"ש כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה הנחלה זו ירושלים, אך ביום השבת נתעורר נחל העליון ע"י המס"נ וזהו מנוחה שלימה שאתה רוצה בה שיהי' הרצון במס"נ שמח נפש עבדך כי אליך ד' נפשי אשא כמבואר במ"א וזהו סמיכת הפסוקים ב'יומו ת'תן ש'כרו ר"ת שבת, כי אליו הוא נושא את נפשו, פי' ע"י המסירת נפש זוכה לקדושת יום השבת. (תפארת שלמה)

ע"י השבת זוכין לצאת מרשות היצה"ר ולהתדבק בהיצ"ט

כי ישבו אחים יחדיו ומת אחד מהם ובין אין לו לא תהי' אשת המת החוצה לאיש זר יבמה יבא עלי' וכו', אפ"ל כי ניתן באדם יצ"ט ויצה"ר, ולפעמים ח"ו מתגבר היצה"ר ואז נופל בדעת האדם לומר כבר נתגבר בי ביצה"ר, וח"ו נתבטל הטוב וח"ו אבד שברי ותקותי מד', ובאמת אסור לומר כך, כי מתנה טובה נתן לנו הקב"ה ושבת שמה והוא אותיות תשב כנודע ואז זמן תשובה ואפי' ח"ו מתגבר היצה"ר כשבא שבת יכול לשוב ולהתגבר על הרע, וכד עייל שבתא איהי אתיחדת ואתפרשת מסט"א וגובר הטוב ואז יש עלי' לכל העולמות לשורשם, ונודע שכל העולות הוא ע"י שם מ"ב, ונודע שבערב שבת יורד שלהוביאת דאשא הנקרא שלהבת יה ע"י כונת רחיצה בחמין המגרש ומוריד הסטרא אחרא, להגביר כח הקדושה, וזה שהתורה ק"מ מזהרת את האדם כי ישבו אחים יחדיו, המה היצה"ר והיצ"ט ומת אחד מהם, היינו לפעמים מתגבר היצה"ר ונופל היצ"ט שהוא האחד המיוחד משניהם, ויאמר האדם לעצמו הרי נתגבר בו כח הרע ח"ו, ובין אין לו היינו שאין בו מעש"ט הנקראים בנים כנודע, עכ"ז לא תהי' אשת המת החוצה לאיש זר, היינו שלא יאמר ח"ו אבד תקותי וימסור ח"ו הכל, להיצה"ר שהוא זר, רק יחזק א"ע שלא יפול ח"ו בכל כוחותיו לצד הרע, ומפרש במה יתחזק, ואמר יבמה, אותיות י"ה מ"ב היינו בעת שנכנסת שבת שיוירד שלהבת י"ה, ואז ע"י שם מ"ב יש עלי' לכל העולמות ואז מתגרשת הסט"א, ואז יבא עלי' היינו גם על הנשמה שלו תבוא הקדושה ולקחה לו לאשה להעלות אותה מעומקא דתהומא, ויבמה אותיות י"ה מ"ב כנ"ל, ואז יוכל לשוב ולצאת מרשות הסט"א ולחזור להתדבק בהיצ"ט ובצד הקדושה, והבן. (אמרי יהודה בעראן)

השבת מסייע שלא יבוא לידי חטא

כי תצא למלחמה וכו' ושבת שבי, ידוע דקאי על מלחמת היצר הרע ואיתא בגמרא (שבת ק"ח): כל השומר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, ואם מהני שמירת שבת למחול עונות מכבר מכל שכן שמהני שלא שלא יבוא לידי חטא וינצל מיצר הרע, ושבת, שמעתי ממורי שהוא לשון שבת וקמ"ל ושבת שבי שעל ידי שמירת שבת תוכל לשבותו. (קרבן העני)

בשבת ישכח מכל עניני חול ויעשה תשובה שלימה

כי יקח איש אשה חדשה לא יצא וכו'. יש לפרש הפסוק ברמז, כי יקח איש אשה חדשה, אשה נקרא הנשמה כנודע (וזה"ק משפטים קמ"ד). והנה ביום השבת לוקח אשה חדשה, היינו נשמה יתירה, לא יצא בצבא, צבא נקראים היסורין (ב"ר י"ה) כמו דאמר (איו"ב י"ד) כל ימי צבאי איחל הלא צבא לאנוש וכו', והכוונה שישכח כל היסורין והדאגות שבימי חול, ויהיה בעיניו כאלו כל מלאכתו עשויה, ולא יעבור עליו לכל דבר היינו שלא יעבור עניני חול לפניו אפילו בדיבור בעלמא, ממצוא חפצך ודבר דבר (ישעיה נח י"ג) נקי יהיה שיהיה נקי מכל וכל בעשות תשובה שלימה לפניו יתברך, ואז יתארח לביתו שנה אחת היינו השכינה שנקרא שנה אחת כנודע. (אגרא דכלה)

צריכים לקשר כל ימי השבוע עם שבת קודש

לא תעשק שכר עני ואביון מאחריך וגו' ב'יומו תתן שכרו ולא תבוא עליי השמש כי עני הוא וגו', איתא בספח"ק ב'יומו תתן ש'כרו ר"ת שבת, ויש לרמוז בזה דצריך לקשר את כל יום מ'ימות השבוע עם ש"ק, כי שבת היא בחי' עני דלית ליה מגרמא כלום (כמו מדת מלכות שאין לה רק מה שמשפיעין לה שאר ספירות) זולת מה שישאל עושין מצוות ומעש"ט תמיד ומייחדים ומקשרים כל יום מימי השבוע בש"ק, כמ"ש היום יום אחד בשבת ב' בשבת וכו', ע"ז זוכין בש"ק לנשמה יתירה, כפי שפועלים ומקשרין כל יום בש"ק באותה מדה זוכים כשבא ש"ק לנשמה יתירה, וז"ש לא תעשוק שכיר עני ואביון מאחריך, ש"ק נקראת עני וששת הימים נקראין אחים, לא תעשוק שבת קודש מפעולת ימות החול, אלא ב'יומו תתן ש'כרו שתפעול בכל יום שכר שבת כנ"ל, ולא תבוא עליי השמש, כי מי שאינו מכין ומקשר עצמו בש"ק גורם שקיעת החמה ח"ו, אבל מי שמכין ומקשר עצמו כראוי גורם לזריחת שמש בשבת צדקה לעניינים, והוא בחי' קרא לשמש ויזרח אור.

ע"י מסירת נפש זוכין לקדושת השבת

ב'יומו תתן שכרו, ר"ת שבת, הנ"ל עפ"י מ"ש בענין קדושת השבת הוא ע"י מס"נ כמ"ש ביום שבת קודש שמך יתקדש, כי

התאחדות אנרכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל – בני ברק

רני ושמחי ליעקב

י'מלא פינו ברכותינו ואיחולינו, וברכת מז"ט תטופנה שפתותינו, מריחוק מקום וקירוב לבבינו, קדם ידידינו וידיד כל ח' ע"ט סופר לשונו, מכבד את ה' בגרונו, איש האשכולות, פה מפיק מרגליות, תורה ויראה טהורה בתלמידים ללמד ולהשפיע קא זכי מן שמיא לזכות את הרבים ולעטר את עולם התורה והחסידות בספרים הק' "ברך משה" אשר לזכותו לנצח יחקק במיוחד יאתה לו התודה והברכה על עזרתו הנכונה, תמיד בכל עת ועונה, למען המדור "משולחן מלכים" בכשרון רב

האי ניהו האי גברא רבא ויקירא, תלמיד חכם ומרביץ תורה, מעמיד תלמידים הגונים לשם ולתפארה

זכה לקירבה וחביבה יתירה אצל מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע

ולהבחל"ח אצל מרן רבינו הגה"ק שליט"א

הרה"ג ר' יעקב ווייס שליט"א

מרבני קהילתנו הק' במאנסי יע"א

ר"מ דישיבת ברך משה קרית יואל יע"א

לרגל השמחה השרויה בביתו, רון שיר ושבח על שפתו

בנשיואי בנו החתן החשוב והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, תורה יר"ש וחסידות אצלו כלולה

במר **חיים צבי** ני"ץ

עב"ג הח' שתחי' למז"ט ובשעט"מ

בת ידידינו החשוב והמפואר, מוכתר בכל תואר הרה"ג ר' **יודא בער טעללער** שליט"א

מנה"ר כיתה ט' במוסדותינו הק' וומסב"ג

וצרופה בזה ברכתנו המרובה, בכל לשון של הודאה וחביבה, שמשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות, ורב תענוג ונחת, וישכיל ויצליח בעבודת הקודש בהרמות קרן התורה והחסידות מעלה מעלה, במעשי ידיו הברוכים לשם ולתהילה, ועוד רבות בשנים יזכה להרוות צמאון עם סגולה, ובשכר זאת יזכה קל נורא עליה, שיתאחדו על שולחנו תורה וגדולה, עד כי יבוא שילה, במהרה בימינו, ומלכינו מרן רבינו שליט"א בראשינו, אמן.

החותמים למען שמו באהבה ובהודאה

מערכת "קול התאחדותינו"

שע"י התאחדות האנרכים ד'סאטמאר בני ברק

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

ר"ל מה שנוגע לחיצר הרע לעצמותו
כי ברצונו הוא אשר האדם יתנבר
עליו. (עצי חיים)

☆

**כי תהיין לאיש שני נשים אחת
אהובה ואחת שנאה.** ובמדרש אי
אהובה אלו העכו"ם שמראה להם
פנים שנאה אלו ישראל שמסתיר
מהם פנים ביום הנחילו לעתיד לבוא
לא יוכל לבכר כי אם בני בכורי
ישראל ע"כ, וקשה למה כינה
לישראל לשנאה, ונקדים מה
שפירשתי עה"פ וירא די כי שנאה
לאה וגו' והקשו בגמ' אלימא שנאה
ממש וכי אלא ראה הקב"ה
ששנאין מעשה עשו בפניו ויפתח
את רחמיה עכ"ל ולכא' הוציאו חז"ל
את הפסוק ממשמעותו שהיא היתה
שנאה ולפי הדרש אחרים היו
שנאים בעיניו, ואפ"ל דאפי' לפי
פשוטו שהיתה שנאה בעיני אחרים
אין זה גנות לה דלפי שהיו שנאים
מעשה עשו בפניו ע"כ היתה שנאה
בעיני הבריות וא"כ שזה היתה
הסיבה אין זה גנותה אלא שבחה,
ובזה יתבאר המדי אחת אהובה אלו
אומה"ע ר"ל שהם אוהבים בעוה"ז
ולא שהקב"ה אוהבן אבל משי"ה
במדרש שמראה להם אהבה ר"ל לפי
ראות עין הבריות והכל שלמים
עמהם ושלוים ושקטים, אבל ישראל
הם שנאים בעוה"ז שכל האומות
שנאים את ישראל והסיבה לזה
מפני שישראל שנאים דרכי עשו
ע"כ הם שנאים בעיני האומות
ושבחה הוא להם ולא אמרו במדרש
שהקב"ה שונאן ח"ו אלא שמסתיר
מהם פנים ור"ל שאין להם שלום
ושנאים בעיני כל האומות אבל
כלפי שמיא הוא לחיפך דישאל
ששנאים דרכי עשו המה האהובים
לפני המקום ואח"ע הם שנאים
למקום. (דברי יואל)

עפ"י המבואר בבני יששכר כי בעת
שישראל עושים מצות ומעש"ט ירד
הטוב על כל פנים שגם אוה"ע יהנו
מהטוב, ולחיפך בעת שישראל
עושים ח"ו עבירות תבא הרעה על
כל פנים, א"כ הא"ך יכולים להמשיך
רק רע לשונאי ישראל והו ע"י
עבירה לשמה, שהכוונה הוא טוב
לישראל וע"י המעשה העבירה רעה
תבא עליהם, והנה ידוע מספח"ק
אשר עבירה מכונה בשם יציאה, והו
ביאור הכתוב כי תצא היינו שתעשה
עבירה, אבל כוונת העבירה תהי
למלחמה על אויבך כשתצטרך
ללחום את שונאי ישראל וכוונתך
תהי לשמים, אז ונתנו הי אלוך
בידך כי גדולה עבירה לשמה, ובכח
סגולתה המה יפלו ואתה תעמוד
ושבית שבינו. (קדושת יו"ט)

☆

**כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו
ה"א בידך וגו'.** וכן עפ"י דהר"ק
מקאזנין לפרש מה שאמר המלאך
ליעקב שלחני כי עלה השחר א"ל
מיום שנבראתי לא הגיע זמני לומר
שירה עד עכשיו, כי הנה תכלית
בריות היצאה"ר בעולם שיסית האדם
לחטוא, והאדם ילחם כנגדו, כי אז
יתעלה האדם ויושלם וזאת תכליתו
לבולתי שמוע אליו, וכאשר ינוצח
יאמר שירה כי פעל להשלים האדם,
ומיום בריאת העולם לא נמצא איש
כיעקב הולך תמים ולוחם עם
היצאה"ר ויוכל לו, ואז הגיע זמן
היצאה"ר לומר שירה להשלים כוונת
הבורא אשר בראו ואמר שלחני
להודות להי ע"כ, וזשי"ה כי תצא
למלחמה היינו מלחמה היצר, ונתנו
ה"א בידך, הלא תדע כי בזה שבית
שביו של היצאה"ר עצמו, כי זה רצונו
שתוכל לכבשו שבזה יושלם עבודתו
שלכך נברא, והו מה שפירש"י לא
דברה תורה אלא כנגד יצר הרע,

**כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו
ה"א בידך ושבית שבינו.** יבואר ע"ד
משל אם המלך שובה ומסר את
השבוי לשר השבויים והוא מוציא
חפשי, אין מרד גדול מזה, רק עליו
להחזיק בשביה ולהוסיף שבי על שבי
ומאסר על מאסר לשבויי המלך כדי
לשמרם היטב שלא יברחו, כך אם
האדם יוצא למלחמה אין בכחו
לשבה היצאה"ר כי בשר לא ישבה
לנורא, רק הבא סהר מסייעו השי"ת,
א"כ מרד גדול הוא שיוציאהו האדם
לחפשי רק האדם צריך להוסיף שבי
על שבי לאשר שבה המלאך כדי
לשמרו, והינינו כי תצא למלחמה וגו'
ונתנו ה"א כי הבא לסהר מסייען
לו, אבל בכחך אי אפשר א"כ הוא
שבוי של המלך מ"ה, ע"כ אתה
מוזהר ושבית שבינו של הקי"ת,
דהיינו להחזיק אותו בשבי ולהוסיף
שבי על שבי. (ישמח משה)

☆

**כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו
ה"א בידך וגו'.** ולכאורה הול"ל
וימסרנו, ונ"ל עפ"י ששמעתי
ממוזלה"ה שפי' מאמרם ינעתי
ומצאתי תאמין, דכי אלו סותרים
אהדי דמצאיה בא בהסח הדעת ולא
ביגיעה, אבל הענין דאם האדם מיגע
עצמו בתורה בעיון רב, אם
שלפעמים יעלה חרס בידו, שוב אחרי
זה יבין וישכיל המצאה נפלאה, והוא
מתת אלוקים בקרבן, וז"ש ינעתי
ואח"י מצאתי בהסח הדעת תאמין
ע"כ, וכן הענין נגד היצאה"ר אמר
הכתוב כי תצא למלחמה על אויבך,
אם שתעלה חרס בידך, שוב אחר
שתעשה את שלך אז ונתנו ה"א
בידך, בבחי' נתינה ומתנה והי לא
יעזבונו. (ייטב לב)

☆

**כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו
ה"א בידך ושבית שבינו.** ונראה

מוסדות יטב לב דרכינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א

עיה"ק ירושלים ת"ו

מרכז המוסדות דרכינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל - בני ברק

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על טהרת הקודש

פרשת כי תצא

נו"ה אברהם העכט גי"ו

המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

נו"ה אהרן דוד רובינשטיין גי"ו

המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשק שליט"א

נו"ה יעקב אלי רייזמאן גי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

נו"ה שלמה משה שטערן גי"ו

המלמד: הר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

והמלמד: הר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

נו"ה יואל לאנדא גי"ו

המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א

נו"ה שמעון נפתלי סיגאי גי"ו

המלמד: הר"ר חיים הירש שליט"א

נו"ה יואל שלמה זאלדאן גי"ו

המלמד: הר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

נו"ה אברהם וואלף פילאף גי"ו

המלמד: הר"ר יואל יאקאב שליט"א

כנור משה יעקב שרייבער גי"ו

המלמד: הר"ר יוסף צבי מארקאוויטש שליט"א

נו"ה יוסף משה גלאנץ גי"ו

המלמד: הר"ר משה מנחם הערשקאוויטש שליט"א

נו"ה אברהם אהרן מארמארשטיין גי"ו

המלמד: הר"ר יואל בינדער שליט"א

נו"ה שלמה ווערצבערגער גי"ו

המלמד: הר"ר ישראל יאקאב שליט"א

נו"ה שמואל מאיר שפילמאן גי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

נו"ה ישראל מאיר עקשטיין גי"ו

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

נו"ה שמואל דייטש גי"ו

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

נו"ה ישראל טרעביטש גי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברון שליט"א

נו"ה הערש פנחס מאשקאוויטש גי"ו

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

נו"ה מאיר יודא אייזענבאך גי"ו

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

נו"ה אפרים אליעזר פריעדמאן גי"ו

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

נו"ה אליקים געציל פרענקל גי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

נו"ה פנחס בראך גי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

נו"ה מאיר משה שפיטצער גי"ו

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

נו"ה אברהם גאברא גי"ו

המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א

נו"ה שלום הורוויץ גי"ו

המלמד: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א

נו"ה ראובן אליעזר שווארטץ גי"ו

המלמד: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והקץ, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

כי תצא למלחמה... ונתנו ה"א בידך

כאשר נתקבל הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל לרב בקראקא, היו מאנשי המקום שראו בכך בזיון שלא לקחו רב מקראקא עצמה שהיתה מפורסמת כעיר של חכמים וסופרים, ואמרו בלכם לפגוע בו בדרשתו הראשונה, באמרם הרי רבי שמעון בוודאי ישלח לתלות בבית המדרש דף שבו יציין על איזה מקומות בש"ס ובפוסקים תסוב דרשתו, ממילא הם ילמדו בעיון את אותם דברים, ומיד כשיתחיל לדרוש, יתקיפוהו בשאלות, השמש של אותו מקום היה איש ירא אלוקים, וכאשר רבי שמעון סופר קרא לו שיתלה בבית המדרש את הדף הנ"ל סיפר לו דברים כהווייתו וביקשו שלא ישלח לתלות את הדף, אך רבי שמעון סופר ענה לו שהוא לא מפחד, ועשה השמש כמצותו, בהגיע יום השבת, מיד כאשר התחיל לדרוש התחילו מכל עבר לקנטרו בקושיות זה בכה וזה בכה, כאשר ראה שכלו כל הקיצין, ענה ואמר שרוצה לספר להם סיפור, פעם הודיעו לאבי החתם סופר כי יש חתונה בתערובות ר"ל בעיר פרעשבורג, ושלחני אבי להתרות בהם שיפסיקו מדרכם הקלוקל, אך הם צחקו ממני ולא השגיחו בי, וכשבאתי פעם שנית עפ"י ציווי אבי התרו בי שאם אבוא שוב הם יפלו בי את מכותיהם, וכאשר שלחני אבי פעם שלישית למד אותי 'שם' קדוש שאם אומרים ומכוונים אותו על אדם מסויים יכולים להורגו ואמר לי שאין אני צריך לירא ולפחד מהם כלל ואם ירצו לפגוע בי אכוון את ה'שם' הזה ואנצל, ואכן כשבאתי ומסרתי את דברי אבי והתראתו, והאנשים האלו חמתם בערה בם והחתן בעצמו ניגש אלי בחימה שפוכה והרים את ידו להכות באגרופ רשע ורצה לקיים את זממו הרע, ואז עשיתי כפי ציווי אבי וכיוונתי את ה'שם' ונענש החתן תיכף ומיד, וכמובן שהחתונה נתבטלה וניצלתי מידם. כך - הגביה רבי שמעון סופר את קולו ואמר לבני קהילתו - ליהיו ידוע לכם, שעדיין אני זוכר את אותו שם, ולכן, אם תשאלו לאמיתה של תורה, אז מה טוב ומה נעים, אבל אם תשאלו לקנטר, ראו הוזהרתם, ופחד גדול נפל על כל הנאספים כששמעו דברים אלו ומני אז ה' לו שלום ושלוה בקהילתו, ע"כ, וזשה"כ כי תצא למלחמה על אויביך, אז ונתנו ה' אלוקיך בידך, שתקח בידך את אותו שם קדוש אשר יסייע לך להכרית את כל הקמים עליך.

(שיח שרפי קודש)

ונתנו ה' אלוקיך בידך

עובדא ידענא מק"ז הייטב לב זי"ע שהיה לו מנהג טוב שלא אכל בשר בהמה חוץ לביתו, ופעם אחת שבת אצל בנו הגה"ק רבי משה יוסף זללה"ה האבדק"ק אוהעל יצ"ו, וקודם השבת הזהיר אותו שלא יבשלו עבדו בשר בהמה כמנהגו

מימים ימימה, ויהי בליל שבת קודש אצל השולחן הטהור כאשר הביאו לפניו את הרוטב, לקח הייטב לב את הכף בידו ותיכף החזירו, ושאל את בנו אם לא ציוה בביתו שלא יבשלו עבדו בשר בהמה, והשיב רבי משה יוסף כי בוודאי עשה כמצות אביו, וליתר שאת שלח אל ביתו זו אשתו ובשאלת בפיה ואמרה הן כי בוודאי עשתה כמצות אביו ולא יבשלה בשר בהמה כלל, וקח הייטב לב את הכף בידו שנית ושוב החזירו כבראשונה ולא רצה לאכול ממנו, ובניי נתוודע שאשה אחת שהיתה עוזרת בבית ראתה את התבשיל כחוש, והלכה והכניסה מעט שומן בהמה לתוך הרוטב, ויהי לפלא. וזה שאמר הכתוב כי תצא למלחמה על אויביך, רומז על מלמחת היצר, כי באם יצא האדם כנגדו במלחמת אש דת השערה, ויתאזר בכח וגבורה להשפילו ולהכניעו, ויתאמץ לעשות רצון קונו וחפץ צורו לקדש ולזכר כל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו בקיום התורה והמצוות, אזי מבטיחו הכתוב ונתנו ה' אלהיך בידך, היינו שתזכה להרגיש בידים מהו רצון ה', כי במקום מצוה יהיו הידים רצים מאליהם לעשותו ולקיימו, ובמקום נדנדוד חטא ועון יהיו הידים נמנעים ממנו ולא יאונה לצדיק כל און.

(ברך משה)

וחלצה...

סיפר הרה"ק ר' שלמה ממונקאטש כי פע"א באו להרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע לשב"ק הרה"ק ר' שמעון מיערוסלב והרה"ק ר' שלום מקאמינקא, ור' שמעון מיערוסלב אמר להרה"ק מבעלזא: הרב מבעלזא! ייחד לי כבודו מקום לישיבתו על יד השולחן בשב"ק, כי כשם שהחליצה צריכה קביעת מקום יום אחד קודם, כך שבת צריכה קביעת מקום מערב שבת, ור' שלום מקאמינקא היה רגיל לומר מילי דבדיחותא, וכששמע את דברי ר' שמעון אמר: הרבי ר' שמעון צודק, שהרי כן כתוב בברכת המזון של שבת "רצה והחליצנו", וסיים הצדיק ר' שלמה ממונקאטש צא וראה כמה גדולים דברי חכמים ושיחות חולין שלהם, שהרי בסידור האריז"ל פירש את הכוונות של רצה והחליצנו בברכת המזון לפי כל כוונות החליצה.

ולא ימחה שמו

חסיד אחד שוחח פעם עם הרה"ק ר' אברהם מסאכטשוב זי"ע ונתגלגלו הדברים על אחד מהאפיקורסים ואמר החסיד עליו "ימח שמו" גער בו הצדיק ואמר: האם יודע אתה איך הדין מומר שמת בלא בנים, מומר שמת בלא בנים מובא בירושלמי שאשתו חייבת בחליצה, וחליצה הוא במקום יבום, ומפורש בתורה שמצוות יבום ציוותה התורה כדי ש"לא ימחה שמו מישראל" הרי דהתורה דאגה אפילו למומר ש"לא ימחה שמו" ואתה אומר "ימח שמו".

בא ברוך ה'

באותות כבוד ואהבה, נקדם בכרכת ברוך הבא, את פני חדרת גאון האי גברא רבא, המאור הגדול לממשלת התורה, מפיה רוח חיים בתלמידיו הנאמנים בשיבתיו המעטירה, בתוככי קהילתו הק' בני ברק המפוארה, צב"י ואחרעי בן ומסר לן אורייתא, יקריה מטיל עליה ביומי ולילותא, יום ולילה יביע אומר, בפלפולים נחמדים דמתה לתמר, נזר יופי כליל תפארת, לבית אבותיו עשרת, און קשבת לכל אשר אליו פונה, בעצה ישרה וברוח נכונה, ובפרס אל תלמידיו כבניו דואג ומוסר נפשו בכל עת ועונה, בסבר פנים וברוח נאמנה, עומד לנס קהילתו, על ישראל הדרתו, הרבה חכמה והרבה ישיב"ח, הוא הודה והוא זיוה, ענוות חן נסוך על פניו, ושמו הטוב בזיכוי הרבים הולך לפניו, פרי צדיק עץ חיים כשת

הגה"צ פאר מקדושים

רבי חיים צבי מייזליש שליט"א

ראש ישיבת מהרי"ט ד'סאטמאר ב"ב - אבדק"ק סאטמאר אלעד יצ"ו

לרגל הופעתו בשערי עירינו קרית יואל יצ"ו

למען עריכת

ה"מגבית השנתית"

לסובב מבצר התורה ועמוד ההוראה

כולל "עצי חיים" באה"ק צדקת רבי מאיר בעל הנס

אשר בצילו חוסים קרום למאה אברכים תלמידי חכמים, מרביצי תורה, ומורה הוראה.

יהא בואו לברכה, ויוכה לרומם קרן התורה והיראה אלף פעמים ככה, ובכל אשר יפנה ישכיל בהצלחה, וימשיך בהרצת התורה ברבי' והמשכה, ויפיץ מעיינותיו חוצה בלי קצבה והערכה, להשקות צמאי תלמידיו הנאמנים השותים דבריו בהערצה והערכה, ועוד רבות בשנים יפאר וידומם קרן קהילתו כדת וכהלכה, מתוך תענוג ונחת והרווחה, עד ביאת מלכא משיחא, אכ"ר.

המקבלים פניו בחדרת כבוד ויקר תלמידיו שומעי לקחו

הנהגת "כולל עצי חיים" באה"ב

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

(ב') ארבעה מתו בעטיו של נחש (חטא עץ הדעת שנגרם ע"י הנחש) וזה מרמז הכת' 'וכי יהיה באיש' (איש כשר) 'חטא' שיחסר סיבת 'משפט מות והומת' ובכל זאת מת 'ותלית אותו על עץ' תתלה הסיבה בחטא עץ הדעת.

(הגה"ק רבי שמעון מאסטרפאליע זי"ע)

☆

על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים: הנה איתא (שבת י"ז:) אמר רבי יצחק גזרו על פתן ושמן משום יין ועל יין משום בנותיהן, א"כ העמונים והמואבים שלא רצו ליתן מפתם לישראל כדי שלא ישאו את בנותיהם ויצאו מהם שתי פרידות טובות רות המואביה ונעמה העמונית, על כן נענשו מדה כנגד מדה ונאסר על בנות ישראל להנשא לעמוני ומואבי אפי' אם יתגירו.

☆

על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים וכו' ואשר שכר עליך את בלעם בנעור: מבואר שעשן המערכה ועשן פסל מיכה התערבו בקשו מלאכי השרת לדחפו א"ל הקב"ה הניחו לו שפתו מצויה לעוברי דרכים, נמצא שאם נותנים לחם לנצרכים מכפר על עוון ע"ז וז"ש 'על דבר אשר לא קדמו בלחם ובמים' אבל אם היו מקדמים היו מכפרים על 'ואשר שכר עליך את בלעם' שהכשילם בע"ז.

☆

ואשר שכר עליך את בלעם: על זה שלא קדמו אתכם בלחם ומים עוד היה תירוץ כי הם היו עניים ולא יכלו להספיק להם לחם ומים אבל אחרי 'ואשר שכר עליך את בלעם' בכסף מלא א"כ אין להם שום תירוץ על זה שלא קדמו בלחם ומים.

(מענה של תורה)

☆

לא תשיך לאחריך נשך כסף: איתא בילקוט "אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם" אלו מלוי בריבית, י"ל ע"פ מה שאמרו (שבת פ"ט:) אמר הקב"ה ליצחק בניך חטאו אמר לו שיריד זמני אכילה ושתיה ושינה שאז אינם חוטאים ומה שנשאר יהיה פלגא עלי ופלגא עלך, נמצא בגלל שאינם חוטאים בזמן אכילה ושתיה ושינה אפשר לחצות ימיהם אבל המלוה ברבית שהוא חוטא גם בזמן שהוא ישן ואוכל משום שהכסף מביא לו את הרבית לכן אמר "לא יחצו ימיהם".

☆

כי תדר נדר לד' אלקיך לא תאחר לשלמו: וקשה כפל הלשון כי תדר נדר, י"ל לפי מה שאמרו חז"ל (נדרים י"א) שהמקדיש קרבן יאמר קרבן לד' ולא יאמר לד' קרבן שמא ימות לפני שאמר קרבן ונמצא הוציא שם שמים לבטלה, וזה שאמר הכת' "כי תדר" כשתרצה לנדר תאמר "נדר לד' א-לקיך" קודם נדר ורק אח"כ לד' מחשש שמא ימות לכן "לא תאחר לשלמו".

(פני דוד)

כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים: מדרש פליאה: יען בכור נוטל פי שנים על כן בכר חסר, יש לפרש המדרש הוה כך בכ"ב אותיות של הא"ב יש ג' אותיות שהמספר שלהם (היינו הגימטריא) כפול מהמספר של האות הקודמת להם האות ב' מספרה כפול מהאות א' שלפניה וכן האות כ' כפול מהאות י' שלפניה וכן האות ר' הוא כפול מהאות ק' שלפניה אלו הן האותיות בכר לרמו שבכור נוטל פי שנים לכן נכתב בסר חסר האות ו' כי האות ו' אינו כפול מהאות ה' שלפניה. (הג"א ז"ל)

☆

לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה הבכור: קשה כתיב וילדו לו בנים האהובה והשנואה משמע מזה שהאהובה ילדה קודם ואח"כ כתיב והיה בן הבכור לשנואה היינו שהשנואה ילדה קודם, י"ל הכוונה כאן באופן כזה האהובה ילדה תחילה בן ט' חודשים מת ואח"כ ילדה השנואה ילד חי והאב רוצה עכשיו לעשות את בן האהובה המת לבכור כי אינו רוצה לתת פי שנים לבן השנואה החי לכן אמר הכת' שאינו יכול לעשות כך כיוון שהבא אחר נפלים הוא בכור לנחלה.

☆

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה: רש"י: בן סורר ומורה נהרג על שם סופו אמרה תורה ימות וכאי ואל ימות חייב, החת"ס כותב וז"ל: ראיתי מעשה אחד מת לו בן קטן מופלא מבני עליה ולא רצה להתנחם, עד שנדמה לו בחלום כאילו הבן חי והגדיל והמיר דתו והיה האב בוכה ותולש בשעריו על שזה יצא מחלציו ואח"כ הקיץ והיה רק חלום והאב התנחם בזה שזכה שמת וכאי וזכה להתאבל על בן צדיק ולא על בן מומר. (דרשות חת"ס)

☆

וענשו אותו מאה כסף ונתנו לאבי הנערה כי הוציא שם רע על בתולת ישראל: נמצא מכאן שענשו של מוציא שם רע ומבייש את חבירו הוא לשלם מאה כסף, לפי"ז יובן למה נתן יוסף לאחיו בנימין שלש מאות כסף מה שלא נתן לאחיו כי שלש פעמים נאמר בפני יוסף על בנימין שהוא גנב או גנב בן גנבתא והוא שתק ושתיקה כחודא וביישו וחייב ג' תשלומים של מאה כסף לכן נתן לו שלש מאות כסף.

☆

ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו: י"ל אמרו (ב"מ ק"ז:) התקששו וקושו ואמר ריש לקיש קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים, מי שרוצה להוכיח לאחרים צריך לקשוט עצמו תחילו כדי שיקבלו דבריו ולא יאמרו לו טול קורה מבין עיניך, וזש"ה 'ובערת הרע מקרבך' תתקן עצמך ואם כך תעשה יוכל ישראל יראו וישמעו" יהיה דבריך נשמעים.

☆

וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אותו על עץ: יש לומר בדרך רמז חטא הוא מלשון חסרון כדכתיב (מלכים א' א' כ"א) 'והייתי אני ובני שלמה חטאים' אמרו חז"ל (שבת נ"ה

דעם רבי'נס כולל!

דער טאטע ז"ל האט מחדש געווען דעם כולל עצי חיים בחיים חיותו. ער האט דאס געפילט פאר א הייליגע זאך, ווייל ער האט געוואוסט און געדענקט פון דערהיים ווי דער זיידע (מרן העצי חיים) ז"ל האט זיך געפלאגט מיט דעם ביז ער האט דאס אויפגעשטעלט. דאס איז נישט געגאנגען אזוי פשוט. דער זיידע ז"ל דער קדושת יום טוב האט אים אנגעזאגט פארן הסתלקות, ער האט געפילט פאר אזוי וויכטיג, אז דאס איז געווען איינס פון די זאכן וואס ער האט אנגעזאגט, אז מען זאל מאכן א כולל אין ארץ ישראל פאר אנשי שלומינו.

מתוך דברות קודש פון מרן רבינו שליט"א
דינער הראשונה למוכת כוללנו

אנ"ש תלמידים וחסידים הע"י

השתדלו והרבו לעשות נייחא
לנשמתו הטהורה
של רביה"ק מרן **משה**
בן רביה"ק מרן **חיים צבי זי"ע**

בתרומה נדיבה וחשובה
להחזקת
כולל עצי חיים
צדקת רבי מאיר בעל הנס

הכולל הק' נתייסד על ידו
וגם נשא בעול החזקתה רבות בשנים

וזה לשון קדשו של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
"דער כולל עצי חיים ד'סאטמאר אין בני ברק
איז דעם טאטנ'ס הייליגער כולל אין ארץ ישראל
לצדקת רבי מאיר בעל הנס"

דער גראפיסט

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

וּדְרַשְׁתָּ וְהִקְרַתָּ

בענין אי שילוח הקן הוא מצוה חיובית או קיומית

כי יקרא קן ציפור לפניך בדרך וכו'

(כי תצא כ"ב ד')

יחזור בהרים ובגבעות כדי שימצא קן, ת"ל כי יקרא, הרי לך שלא נתמעט מן הפסוק אלא שאין צריך לחזור אחריה בהרים ובגבעות, אבל אם יודמן לפניך בדרך אם על הבנים מחוייב לקיים המצוה ולשלח את האם, משום שזה לא נתמעט מקראי, עב"ד.

ובחי' הגז"ר בענגיס (ח"צ ס' מ"ח) מביא ד' החות יאיר ודוחה דבריו דאיכא למימר איכא דמאחר שנתמעט מקרא שאין צריך לרדוף אחריה בהרים, ממילא ילפינן מיעיה שאין מצוה חיובית כלל, רק אם ירצה ליקח את הבנים אז מחוייב לשלח האם מתחילה, וועיין בס' דבר אברהם ח"ב (ס' ס' ע"ג ט) שמאריך לפלפל בד' החות יאיר ופריך ראייה זו בכמה ראיות מוכיחות עיין שם ותמצא נחת.

☆

אמנם בתשו' חות יאיר מסיים בד' הזוה"ק בשילוח האם כדי לעורר יללת אימא עילאה על בניה, א"כ לפי"ז מצוה להדר אחר קן כדי לעורר רחמי אימא עילאה על בניה.

ובשו"ת חת"ס (תפ"ח ס' ק') נשאל שם ע"י חכם א' אי איכא מצות שילוח בשבת ויו"ט ואי איכא איסור טלטול, ובתוך דבריו מביא דברי החות יאיר וטעמו של הזוה"ק, וכתב ע"ז דש"ס דילן על כרחך לא סבירא ליה טעמא דהזוה"ק, דהרי לפי טעם זה תינח בזמן שאין ביהמ"ק קיים בעינן לעורר רחמי אימא עילאה על בניה, אבל בזמן שביהמ"ק היה קיים כגון בימי דוד ושלמה דסיהרא קיימא בשלימותיה ואם הבנים שמחה, ומכש"כ לעתיד לבא כשיבנה ביהמ"ק במהרה בימינו מאי איכא למימר דמה שיך לעורר רחמים, ואם נדחוק לומר דאעפ"כ בעינן לעורר רחמי, א"כ בריש פרק שילוח הקן אמר' במתני' דהמצוה נהוג בפני הבית ושלא בפני הבית, ובגמ' שם פריך פשיטא ומסיק דאח"כ לא צריכא למימר דהוא נהוג בכל זמן, ולכאורה לפי טעמיה של הזוה"ק דרי שפיר צריכא דהרי קסלקא אדעתין למימר דדייקא בזמן שאין ביהמ"ק קיים יתחייב לשלח דהרי אז שפיר בעי רחמי, אבל בזמן שהבהמ"ק על מכונו והיכלו הו"א דלא

בשו"ת חות יאיר (ס' ט) כתב להסתפק לגבי גדר מצות שילוח הקן האם המצוה היא רק באופן שרוצה ליקח את הבנים, ואז אומרת התורה דקודם יש לשלח את האם ואח"כ יקח את הבנים לו, והיינו שהוא מצוה קיומית, וע"כ אם הולך בשדה ופוגע בקן צפור רשאי לילך לדרכו דלא אמרה תורה שלח תשלח רק אם רוצה את הבנים.

או דאפי' אם אינו רוצה ליקח הבנים לו לעצמו, אעפ"כ חיובא רמיא עליהו לשלח את הבנים בכל פעם שיקרא לפניו קן ציפור.

ודבריו מובאין בפתחי תשובה (יו"ד ס' נ"ג סק"ב) ומביא שם בשם ס' משנת חכמים דכמו שאמרו בציצית דהוי מצוה קיומית, ורק בעידן ריתחא מענישין על עשה זו אם לא קיימה, ה"נ שילוח הקן הוי מצוה קיומית, אבל ליכא עונש עליהו אם לא שלח האם, ורק כשלקח הבנים לעצמו ולא שלח את האם מקודם. ורוב האחרונים העוסקים בחקירה זו רוצים בהשקפה ראשונה לומר שהא תליא בפלוגתא ר"י ורבנן בגמ' דלר"י אמרה תורה שלח מעיקרא, היינו דעיקר מצוה הוא השילוח אפי' אם לא ירצה ליקח הבנים והיינו שהוא מצוה חיובית, ורבנן סברי דלא אמרה תורה שלח אלא לאינתיקאי לאו דלא תקח האם על הבנים, היינו דס"ל דעיקר קרא אינו המ"ע אלא הלאו שאם בא לזכות בהקן לא יטול האם על הבנים, ואם עבר ונטל יש לו תקנה ע"י שילוח, וא"כ אין שום חיוב להדר אחריו, והרבה דנו בזה.

☆

ובשו"ת חות יאיר (ס"ב) מביא ד' הגמ' בחולין (קמ'): סדרי ביצים זה על גב זה, ופי' תוס שנוטל התחתונים ומניח האם על העליונים, ומוכח מזה דאין חיוב לשלח האם אם אינו רוצה לקחת הבנים, על כן יניח האם על הביצים העליונים ויקח לעצמו התחתונים.

אמנם אח"כ מביא ראייה דהוי מצוה חיובית מהא דאמר' שם (קל"ט): ת"ר כי יקרא קן צפור לפניך מה ת"ל, לפי שנאמר שלח תשלח וגו', (פס"ז ז' פסמים), שומע אני לחזור אחר המצוה עד שתבוא לידו, יכול

ליחייב במצוה זו, אלא עכ"ח דש"ס דילן לא סבירא ליה טעם זה, וידוע היכא דפליגי הנגלה והנסתר אין לנו עסק בנסתרות, והנגלות לנו ולבנינו. ומסיק דעכ"פ לפי טעמו של הזוה"ק בשבת וי"ט אסור לעורר יללת אימא עילאה, ואפי' לפי דברי הגמ' גם יהיה אסור צידה דלהרמב"ם צריך לתפוסה בכנפיה ושלחה והוי צידה גמורה וכו', עיי"ש שהאר"ק בזה.

ובשו"ת מנחת אלעזר (ת"צ ס' ע"א) מביא דברי החת"ס והכרחו שהגמ' דין לא סבירא ליה טעמיה דהזוה"ק דא"כ מה יענה על בזמן שביהמ"ק היה קיים, דאז לא שייכא טעמא דהזוה"ק.

ותמה מאוד על דבריו דהא הך ד' הזוהר הק' היינו בתיקוני זוהר (מקו"א ו'), ושם בתיקוני זוהר הקשה קושיא זו ר' אלעזר בריה דרשב"י וז"ל (מדף ע'): קם ר' אלעזר ואמר והא קדם דגלו ישראל ושכינתא במאי הוי מקיימין שלוח הקן, א"ל רשב"י ברי בגין לאתערא רחמין על אינון נפשין ונשמתין וכו' ע"ש, עכ"פ לפי"ז לא תקשי ולא מידי, והוא פלא.

ובשו"ת חכם צבי (ס' ע"א) דן בחקירה הנ"ל, ומביא ראיה ממתני' (ס' קמ"א) האומר הריני נוטל את האם ומשלח את הבנים חייב שנאמר שלח תשלח את האם וגו', דקדקה המשנה לומר חייב לשלח, ולא אמרה לא קיים מצות שילוח הקן, וכן לא אמרה אסור ליטול האם ולשלח הבנים.

ומינה איכא למיפשט דהוא מצוה חיובית ואפי' אם משלח את הבנים חייב לשלח את האם, וכיון שהוא חייב לשלחה על כרחך אפי' אם שילח הבנים עדיין מקיים המצוה אם משלח האם, שדרי חיובא הוא לשלח והיינו דהוא מצוה, ומה שאמרה תורה והבנים תקח לך הוא רשות, כעין דדאמרה ששת ימים תעשה מלאכתך שהוא רשות ולא חובה, (ועיין ציו"ל משה מאמר יסוד א"י (אות ע"א) שמפלפל בדבריו).

אמנם מדברי רש"י משמע דלא סבירא ליה כן, דבגמ' איבעיא לן (ק"מ): סדרי ביצים זה על גב זה מהו, ופירש"י אם נתכוין ליטול את התחתונים מי הוי אמצעים חציצה ופטור לשלח או לאו עכ"ל. ואי נימא דאפי' אם אינו נוטל הבנים חיובא רמיא עליהו לשלח האם, א"כ מאי תיבעיא ליה הרי חייב בכל גוונא בשילוח האם משום ביצים העליונים, ולולי ד' רש"י היה אפשר לפרש איבעיית הגמ' באופן אחר דאיבעיא ליה לגבי הלאו דלא תקח האם על הבנים דלא עבר אלא אם נוטל האם והבנים כפשטיה דקרא לא תקח האם על הבנים, אבל הא פשיטא ליה דעשה מיהא איכא אפי' במניה הבנים ונוטל האם כלשון משנתנו חייב לשלח, אבל דברי רש"י אי אפשר לפרשם בזה האופן, איברא דדברי רש"י צריכין ביאור, דהיכי תיסק

אדעתין שיהא מותר לו לקחת הביצים התחתונים והאם מעל הביצים העליונים, הגע בעצמך שאין כאן אלא ביצים העליונים לבד ורצונו ליקח האם ולהניח הביצים מי לא חייב בשילוח, הלא משנתנו בכל אופן שתפרשנה היא סותרת את זה. ע"כ מסיק דנראה לו ברור דהיינו דקשיא ליה לתוס' על דברי רש"י וע"כ מבאר באופן אחר, עיי"ש בדבריו עוד, (ועיי' נחשו' חת"ס (שם) נחשו' מהר"ל אס"ד (ח"צ ס' קד) שדנו בדברי הסכ"ל בלחוס וכן בדבר אברהם שם, ואכמ"ל).

ובחי' הגז"ר בענגיס (שם) מביא דברי הרשב"א בתשו' (ס' י"ח) שמבאר הטעם שאין שילוח הקן צריך ברכה, ומבאר דכללא כייל לן דכל מצוה שהיא באה מתוך עבירה כגון השבת גזילה שלא צונו לגזול כדי להשיב וליקח את האם כדי שנחזור ונשלח אותה ועל כיוצא באלו אין מברכין עליהם, עיי"ש. הרי דפשיט ליה להרשב"א שאין חוב על האדם לקיים מצות שילוח הקן אלא באם עבר ונטל את האם ע"מ ליכות בבנים אז נתחייב בה, והיינו שהוא מצוה קיומית.

ומביא דבשו"ת בנין ציון (ס' י"ח) הקשה על דברי הרשב"א הנ"ל דהא יכול לקיים המצוה בלא לעבור על הלאו וכגון שיגרש את האם מעל הקן עד שתפרח ואין צריך ליקח אותה ולעבור על הלאו, וכן הקשה שם דאיך אפשר לומר שהתורה תצוה לעבור עבירה למען ננתק אותה אח"כ ע"י מצוה, עכ"ד.

וכ' דלא קשה מידי דאין כוונת הרשב"א להוכיח שאי אפשר לקיים המצוה אם לא שיעבור תחילה על הלאו, אלא דבלא"ה פשיטא ליה שאין זה מצוה חיובית כלל על האדם, ועיקרה לא באה אלא לנתק את הלאו באם כבר עבר עליו, וכמו מ"ע דוהשיב את הגזילה. ומביא ד' השאגת אריה (ס' ל"ג) שמבאר שדעת הרמב"ם כדעת הרשב"א, ועיין שם שהאר"ק מאוד לבאר חקירה זו בטוב טעם ודעת.

ובדבר אברהם (שם) גם מבאר דברי הרשב"א דמשילוח דמעיקרא היינו כשלא עבר על הלאו, לא היה קשה להרשב"א אמאי אינו מברך, לפי שאינו מצוה חיובית שאם אינו רוצה ליקח הבנים אינו מחוייב בשילוח וכל כי האי גוונא אין מברכין, והא דמברכין על השחיטה אע"פ שאינו מצוה חיובית שאם לא יאכל אין צריך לשחוט, י"ל משום דבקדשים הוי עשה חיובית לדחי מברכין נמי בחולין, כמו שהזכירו הראשונים סברא זו.

ולפי"ז בעיקר מצות שילוח לא היה קשה להרשב"א למה אין מברכין, אלא שהוקשה לו רק בעבר ונטל את האם דהשתא מצות השילוח היא חיובית לתקן הלאו, וע"ז תירץ שלא צונו ליקח בכדי שנחזור ונשלח אותה ע"ש.

אל תמוזש תורת אמד!

שקל הקודש

א דאלאר א טאג

לצדקת רבי מאיר בעל הנס

יערליכן אפיעל

לטובת כולל עצי חיים ד'סאטמאר בני ברק

בעיר תהילה קרית יואל יע"א

התודה והברכה

בשם צעירי הצאן ילדי החברת תהלים, נשגר שיר ושבחה אל ידידינו
היקר שמו הטוב משבחים ומהללים, תומך נלהב למען החברת תהלים,
ויזרע יצח"ק מאה שערים, במעשיו הטובים והישרים,

מוה"ר **יצחק בער ווירצבערגער** הי"ו

אב"י בעזאב"י וויליאמסבורג יע"א

אשר נדב את הוצאות הפרסים
לילדי התשב"ר שהשתתפו בחברת תהלים
בשבת המתאחדת דקהילתינו הק' באת"ק מירון יע"א

יה"ר שזכות הבל פיהם של תינוקת של בית רבן, יגן בעדו בכל עת
ועידן, להתברך בכל מילי דמיטב, בני חיי ומזוני רויחי, מתוך אושר
ועושר והרחבת הדעת, וברכת ה' תלווה אותו בכל עת.

העברך ברגשי הודאה והערכה

יצחק אייזיק ווייס

בשם הנהלת החברת תהלים

תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

הגה"ק רבי אברהם יהושע בן רבי משה ארי' זי"ע פריינד אבד"ק נאסאד יומא דהילולא י"א אלול (תרצ"ג)

הגה"ק מנאסאד זי"ע נולד ביום י"ב תמוז תרט"ז לאביו הגה"צ רבי משה ארי' שהי' ראה"ק בעיר סיגעט ונקרא שמו ע"ש זקינו הגה"ק רבי יהושע קראלי'ער אבל אביו הק' הוסיף גם השם "אברהם" באמרו שאין נכון לקרות בנו בשמו של קדוש זה, והרה"ק מנאסאד הי' אומר שאילו היה נקרא רק יהושע היה מגיע למדרגות יותר גדולות.

כשהיה נער צעיר בא בקשרי השידוכין עם בת הגה"ק מרדכי יודא לאו זצ"ל אבד"ק אינטערדאם, פ"א נודמו שני המחזותנים בבעלו ושאל הרב מאינטערדאם את מחותנו ר' משה ארי', מדוע אינו מלמד לבנו ללמוד בדרך הישר, שכפי הנראה שכר מלמד לבנו שיוורנו לכתוב השגות ופולפול דברי תורה, כי הרב מאינטערדאם לא האמין שהחידושים שהוא רואה הוא מבנו הקטן, ענה לו ר' משה ארי' שיאמין לו שאין לו שום ידיעה ממה שכתב והוא לא שכר לו שום מלמד וכל דבריו כתב הוא בעצמו. אחר חתונתו ישב סמוך על שולחן חותנו ועסק בתורה ועבודה בקדושה ובטהרה, אחר כמה שנים שישב על שולחן חותנו פתח לו אביו חנות למכור קמח בכדי שיהי' לו במה להתפרנס, אבל הוא עסק במסחרו כפי השגת דעתו ונתן קמח לעניים בהקפה, וכאשר בקשו הסוחרים ממנו מעות הראה להם על השטרות שקיבל מהקונים העניים על חובתם, והוסיף לומר שלדעתו הוא צריך ליתן מקודם הקמח לעניים בהקפה לפי שהבעלי יכולת יכולים לקנות בחנות אחרת במעות מזומנים, וכמובן שלא הוציא מחותנו זה די סיפוק צרכיו.

בשנת תרל"ט נתקבל לרב בעיר ראגנע ותיכף בבואו לשם התחיל לתקן ולגדור שם גדרי היהדות, יום השוק שבעיר ראגנע היה קבוע ליום שב"ק והוא טרח ופעל וקבע את יומא דשוקא ביום מימות החול, ומערכתו זאת עלה לו בדמים מרובים, עד שהוצרך למשכן תכשיטי זוגתו הרבנית בכדי לשלם את הוצאותיו, בימים ההם נקטפה בתו חנה מלכה, ופסק מלהורות באמרו שבוודאי נענש מן השמים מפני שנתעטף בטלית שאינו שלו להורות ולדון, וכששמע אביו שפסק להורות שלח לו הכסא של זקנו ר' יהושע קראלי'ער זצ"ל וכתב לו שאם ישב על כסאו בוודאי יוכל להורות ותכון מלכותו לעד. בשנת תרס"ה אחר פטירת חותנו נתמנה הוא למלאות מקומו בעיר אינטערדאם וכמעשהו בראשון הקים דת של תורה והתקין כמה תקנות להרמת קרן התורה.

בתחילת חודש אלול שנת תרצ"ג היה במרחץ טארנא ונחלש מאוד והוליכו אותו לק"ק סאטמאר אז תקפה עליו החולי ושאל אחר בנו הגה"ק מהניאד זצ"ל ותיכף כשהגיע בנו יצתה נשמתו בטהרה ביום י"א אלול שנת תרצ"ג לפ"ק.

י"א אלול

רבי שלום יוסף ב"ר ישראל (מרזין)
זצ"ל - תר"י

רבי אברהם יעקב ב"ר ישראל
מסאדיגורא - תרמ"ג

רבי אברהם יושע ב"ר משה ארי' פריינד
מנאסיד (מאור יהושע) - תרצ"ג

י"ב אלול

רבי שמחה בונם ב"ר צבי מפרשיסחא -
תקפ"ז

רבי משה אליקים בריעה ב"ר ישראל
מקאונץ (באר משה) - תקפ"ח

רבי אלעזר ב"ר צבי אלימלך שפירא
(יודעי בינה) אב"ד לאנצוט - תרכ"ה

רבי אברהם אהרן ב"ר יקותיאל יודא
טיטלבוים אב"ד קאלבאסוב - תר"ע

י"ג אלול

רבי יעקב ישראל מטשערקאס ב"ר
מרדכי מטשערנאביל תרל"ו

רבי ירחמיאל משה ב"ר יחיאל יעקב
מקאונץ - תרס"ט

רבי יוסף (היים) ב"ר משה מבאגדאד (בן
איש חי) תרס"ט

ט"ו אלול

רבי עקיבא ב"ר אברהם לוי אייגער
(הראשון) הלברשטאם (משנת דר"ע)
אב"ד פרעשבורג - תקי"ח

רבי ישראל יעקב יוקל טייטלבוים ב"ר
שמואל (היטב איטיב) תרפ"ד

י"ח אלול

רבי יהודה ליוואי ב"ר בצלאל המהר"ל
מפראג - שס"ט

רבי יוסף מאוסטילא ב"ר מרדכי - תק"ץ
רבי יצחק חיות ב"ר אברהם - שע"ג

עם רבותינו הק' זי"ע

הגה"ק מנאסאד זי"ע היה דבוק מאוד לרבותינו הק' לבית סיגעט זי"ע, ובפרט היה ידיד נאמן לרביה"ק בעל דברי יואל זי"ע ועמד לימין קדשו בכל המערכות למען תיקון הדת.

ובעת שהתקיימו אסיפות רבנים מזמן לזמן והרבנים היו מציעים את דעתם, כל אחד זה בכה וזה בכה, והגה"ק מנאסאד היה יושב כשראשו מורכן והיה נראה כאילו מתנמנם, וכששאלו את דעתו על הנידון שדנו אז באותה האסיפה, שאל הגה"ק מנאסאד וואס זאגט דער קראלער רב (ה"ה רביה"ק) ווייל וואס ער האלט, איז דער דעת תורה.

וכאשר נמנו וגמרו ק"ק סאטמאר ברוב דעות לקבל

עליהם את רבינו לאלוף לראשם והתכוננו לעשות בחירות אצל כל חברי הקהילה הארטאדאקסן, נסעו נכבדי העיר לקראלי יהודיע לרבינו את דבר בחירתו, אולם רבינו השיב להם במכתב, כי קשה לפניו הדבר לעזוב את עיר קראלי שחביבה עליו עד למאד, ואינו רואה עדיין אפשרות לעזוב את אנשי מקומו ובני בריתו, מכל מקום חסידי ומוקירי רבינו לא נתיאשו בקרבם ועשו כל מה שביכלתם להביא את רבינו לסאטמאר.

והגה"ק מנאסיד זצ"ל הפציר אז במאד ברבינו שיקבל על שכמו את עול הרבנות בעיר סאטמאר, וגם כאשר אמר לו רבינו טעמו ונימוקו כי בעיר קראלי יושב במנוחה ושלוה כי יש

לפניו שהיית שהוא משליך נפשו מנגד למען כבוד אביו וביתרת הכבוד, ומכיון שהוא מביא בקושי פרנסה לביתו, לזה נפשו בשאלתו לנות הלאטעריי, והוא ישתדל אצל אביו הק' שיואל לגלות לו המספר העתידי עלות בגורל כדי שיוכל להתפרנס מזה בריוח, כי הוא בטוח בצדקתו שבידו לגלות, והגה"צ מהוניאד לא היה יכול לסרב מחמת הכרת הטוב, וכשראה שעת הכושר אצל אביו מסר לו בקשת בעל האכסניא ר' הערשל, שהיית שהוא חי בדחקות והוא משתדל ומתאמץ בכל עוז להיטיב עמך, לכן עתה הוא מבקש שתגלה לו את המספר הנכון שיעלה בגורל, ועיי"ז יהיה לו הרחבת הדעת, הרכין הרה"ק את ראשו לזמן ממושך ואח"כ נענה: ניין, אויף געלט ברויך מען זיך צו פלאגן.

זכרון איש חי"ל

ע"י בס' המאזינו חיל [מהרב החסיד המפ"ר רבי חנני יו"ט ליפא שווארץ ז"ל] שהרה"ק נאסיד היה רגיל לבא לעיר סאטמאר לבקר אצל אחיו הרה"ח ר' חיים פריינד ז"ל שהיה ראש הקהל בסאטמאר, ועל ידי זה זכיתי להכיר ולהסתופף בצילו, ומונח בזכרוני שפעם אחת כתב אמו"ר ר' עזריאל זצ"ל כתובה, ואז היה נהוג לכתוב עם טינט פעדער, ואחר שגמר לכתבו גללו ושלחו עמי להרה"ק מנאסיד שיגיה את הכתיבה, וכאשר באתי למעון קדשו אחז עדיין באמצע תפילתו, וחכיתי עד שגמר תפילתו ונתתי לו את הכתובה לבדק, ונטל את הכתובה מידי להגיה, והראה לי שנתהוה על תיבת ומוזניכי איזה קוים מהדיו, ואמר שמכל מקום "עס איז גוט".

ולמים כאשר פגשתי את בעל העובדא, התאונן לפני שאין לו פרנסה, ותולה הדבר בזה שנתהוה קו מהעט על תיבת ומוזניכי, ומכיון שהרה"ק מנאסיד הסכים שזה טוב הכשירו את הכתובה, ולכן אין לי מקור פרנסה בכבוד ובריות. אחר הסתלקות לחיי העולם הבא הייתי נוכח בעת הטהרה, כי קברו אותו בעיר סאטמאר, וראיתי את צורתו הקדושה שהאיר גם אז ממש כמו בחיים חיות.

שם קהלה נאה וחסודה, וכמו כן ישיבה לשם ולתפארת, אולם בבואו לסאטמאר שהוא עיר גדולה יהא טרוד מאוד בהנהגת הקהילה, ואמר לו הגה"ק מנאסאד כי כדי לתקן עיר גדולה כסאטמאר "דארף מען זיך אנשטרענגען".

ובמכתב ששלח הגה"ק מנאסיד לרבינו אודות הרבנות בסאטמאר כתב עליו תוארים מופלגים, "נזר ישראל עמוד הימיני וכו", צדיק יסוד עולם וכו', אור ישראל וקדושו רכבו ופרשו וכו", ובסוף המכתב כתב "על כן טובה גדולה להעמיד הדת על תילה שימלך כבוד קדושת הדר גאון קדושת תורתו לקבל המשרה על שכמו" ובוה אצא ואשתחזה הקטן והשפל הדושת"ה.

גם חיבה יתירה נודעת לו לרבינו בעל ברך משה זי"ע מהרה"ק מנאסאד, אשר כיבדו ביתרת הכבוד בעודו עודנו צעיר לימים, במה שלא היתה דרכו לכבד לגדולים וטובים כידיע.

לוחם מלחמת ה'

כן היה לוחם מלחמות ה' בעוז וגבורה, וכחומה בצורה עמד בריש גלי להכות על קדקדם של מהרסי הדת בכל שם וחניכא דאית להו, וביותר לא סבל את הצבועים והחנפים שהיו מחניפין את הרשעים במסווה שהם אנשי שלום ואלו ואלו דא"ת, והיה אומר על אלו שפוסחים על שני הסעיפים 'אהער און אהין איז א שתי וערב', ודפח"ח.

יודע תעלומות

ע"י בס' נפלאים מעשיך [מהרה"ח ר' פרץ לעפקאוויטש שליט"א] שמעתי משי"ב הרה"ח ר' הערשל לעפקאוויטש ע"ה שהיה גר בעיר אראד, והגה"ק מנאסאד זי"ע התאכסן בביתו תקופה ארוכה, והוא השתדל לחלוק לו כבוד כראוי וכיאות לצדיק נשגב, ובעל האכסניא הנ"ל היה לו בית מסחר של טעקסטיל אמנם לא הצליח במסחרו כראוי והיה לו מזה פרנסה בדחקות. וביום אחד מן הימים פנה ר' הערשל להגה"צ רבי ישראל זצ"ל אב"ד הוניאד (בנו של הגה"ק מנאסיד) באמרו

צו מאקומען
אדער
אויסגלידען דעם
**רבי מאיר
בעל הנס
פושקע**
חפ"ט:

**1-888
REB-MEIR**
7 3 2 - 6 3 4 7

א פארזיכערטע סגולה אויף

בני חיי ומזוני

צו שטיצן

"צדקת רבי מאיר בעל הנס"

כולל עמי חיים

היטיבה ה' לטובים

תודה וקול זמרה, נברך בזאת השורה, בשפה נעימה וברורה, קדם מע"כ ידידינו וחברינו, הני תרי צנתרי דדהבא, מסורים למענינו במסירות רבה, רודפי צדקה וגומלי חסד, מרבים להיטיב לכל אחד, שמם מהללים בשיר ורון, מפורסמים בפעולותיהם הברוכים ובפרט למען אחב"י העולים למירון, הלא המה הני תרי צנתרי דדהבא

הר"ר ברוך משה פינקלשטיין הי"ו והר"ר שמואל דוב קליין הי"ו

מנהלי המפעל הכביר והחשוב **ישיבת הרשב"י** המפורסם במעשיהם הטובים

על אשר בטוב לבבם נדבו המשקאות לשוב"ק במירון

על כן נודה לשמם ונהללם, מזמור לתודה נריע להם, ישלם ה' פעלם, וישוב להם בראשם גמולם, אך טוב וחסד ישכון תמיד באהלם, וזכות הרשב"י יגן בעדם ובעד כל אשר להם, ותתברכו לטובה בכל משאלותיכם, ובשכר זאת ברך ה' אותכם, אושר ועושר בגבולותכם, וברכת ה' תלוה אתכם כל ימי חייכם, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

המברכים במזמור לתודה

ויער שבת מירון

ניקח חלק בהחזקת ותמיכת

כוללנו הק' בבני ברק

אשר בין כותליה יחסין

כ-100 אברכים תלמידי חכמים ויר"ש
מופלגים בתורה ובהוראה

דער גראפיסט

ש"י התאחדות האברכים ד'סאטמאר בני ברק

כול התאחדותינו

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקו וקדושי עליון
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

חודש אלול (ב)

ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים וגו', צריך לפרש האי לי שנא כפילא ירח ימים דלא ה' צ"ל אלא ירח ותו לא, ונראה בס"ד דהנה ארז"ל (כתובות נ"ז). נותנין לבתולה שנים עשר חודש ואמרו חכמי המוסר רמז בזה על חודש אלול שמוזל בתולה וכשישוב אל השי"ת בכל לבבו אזי יכולת בידו לתקן את כל אשר חטא על הנפש כל ימות השנה, והנה ידוע דימים אשר אין בהם חפץ לא יחשבו במספר ימיו וע"י שמתקן בחודש אלול כל מעשיו שבכל ימות השנה נותנין לו כל י"ב חודש, והיינו דארז"ל בלשון קדש ברמז נותנין לבתולה י"ב חודש, והנה מבואר בשלה"ק דובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים רמז על חודש אלול שצריך לתקן בדמעות על אשר נתרחק מהקב"ה ומכנס"י כל ימות השנה, וי"ל היינו דקרי ל' ירח ימים שהוא חודש אלול שכלול בו כל ימות השנה ע"ד דכתיב ימים תהי' גאולתו, וא"ש בס"ד.

ערוגת הבשם, תצא

תקעו בחודש שופר וכו' כ' הפוסקים שמרמזו בזה לתקוע שופר ל' יום והיינו תקעו בחודש שופר, והטעם ע"ד מה דקיי"ל במי שבא לדין דאומרינן לו כל רא' שיש לך להביא תביא מכאן ועד ל' יום כמבואר בסנהדרין כן מזהירין ומזהירין אותנו לתקן ולהכין כל זכויותנו ל' יום לפני יום הדין הבעל"ט ע"כ אה"כ תקעו בחודש כלומר בחודש אלול שופר כי בכסא ליום חגנו הוא יום הדין הבעל"ט מ"ט כי חוק לישראל הוא שכך הדין להזהיר הבע"ד שלשים יום מקודם להביא זכויותיו וכמו כן במשפט לאלקי יעקב ע"כ תקעו בשופר כל ל' יום, ומה"ט נקרא חודש אלול חודש הרחמים והרצון דהנה אחז"ל מתחילה עלה במחשבה לפניו יתברך לברוא העולם במדה"ד וראה שאין העולם מתקיים שיתף מדה"ר והקדימו למדה"ד כמ"ש ביום עשות ה"א ארץ ושמים, וע"פ פשוטו אינו מובן כי לא בן אדם הוא ויתנחם וגם מה ענין שיתוף מדה"ר להקדימו, אמנם ע"פ הנ"ל יל"פ שלפי שראה שאין העולם מתקיים בדין לבד ע"כ הקדים מדה"ר בחודש אלול לפני מדה"ד שהוא ביום הרת עולם אשר הוא ית"ש יושב על כסא דין וע"י שהקדים לנו הזמן לתקן עצמינו והעיר אותנו בתשובה להקדים עצמינו במלצים טובים בזה שיתף מדה"ר למדה"ד דע"י יש זמן לתקן ולעשות הכנה לפעול רחמים לצאת אח"כ זכאי בדין והיינו דאמרו שיתף מדה"ר והקדימו למדה"ר.

קין לדוד

ורמזו זה במשנה נותנין לבתולה שנים עשר חודש פ"י שמוזל אלול הוא בתולה והם מכפרת על שנים עשר חודש וכן אמרו במדרש והביאו הטור א"ח שהזקנים מקדימים מחודש אלול והקב"ה מכפר שליש עונות בעבור תשובת הזקנים המקדימין, ופירשו בזה מה שכתוב הנביא אז תשמח בתולה במחול בחורים וזקנים יחדיו פירוש שנמחול עונותי בחודש אלול שהיא מזל בתולה אפילו לבחורים בזכות הזקנים וז"ש במחול בחורים וזקנים יחדיו והוא חסד השי"ת שמביא ימי אלול כל יום שהוא י"ב שעות שעה אחת ליום והם ימי קודש המכפרים על ימי חול והיינו אספרם מחול ירבון שימי אלול הקדושים ירבון על ימי החול של כל השנה וזהו שתקנו בסליחות לעמוד קודם היום כדי שירבו יותר מימי החול.

פנים יפות

וישאלו איש לרעהו לישלום, ר"ת למפרע אלול, על דרך פשוט כי זמן תשובה לכל הוא בין אדם למקום ובין אדם לחבירו, וכבר אמרו חז"ל עבירות שבין אדם למקום יום הכיפורים מכפר, ובין אדם לחבירו צריך שירצה את חבירו, וידוע מה שפירש רש"י שבת פרק במה מדליקין ד"ה דעלך וכו' רע"ך וגו' אל תעזוב זה הקב"ה, אל תעבור על דבריו, לישנא אחרתא חב"ך ממש גולה גניבה וכו', וזה שרימז בחודש אלול, ר"ת וישאלו איש לרעהו זה הקב"ה גם לרעהו ממש לשלום להתפייס יחד.

ייטב פנים

הרמז על תקיעות ברח"א אלול ב' בהעלותך, עשה לך שתי חצוצרות כסף וכו' מקשה תעשה א'ותם ו'היו ל'ך ל'מקרא ר"ת אלול"ל הנה בחודש אלול הוא התיקון לכל השנה, כמו שיש י"ב צירופי הוי"ה המשפיעים לכל י"ב חדשי השנה הנה השימות אלו מה שיש בזה יש בזה כידוע, כן חדשי השנה ג"כ מה שיש בזה יש בזה, וממילא התיקון מן חודש אלול הוא התיקון לכל החדשים ודו"ק והנה ימי השנה המה שס"ה נגד שס"ה גידין כידוע וכמו שהשס"ה גידין תלוין זה בזה כ"כ השס"ה ימים תלוים זה בזה ואם האדם מתקן יום אחד נחשב כמו שתקן כל השס"ה ימים כמאה"כ יום לשנה יום לשנה כמספר הימים אשר תרתם וכו' והנה מדה טובה מרובה ויום אחד יוכל לתקן כל השנה.

חסד לאברהם

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קפו — בלתי מוגה

ביקור כ"ק הגה"צ רבי חיים לייב כ"ץ שליט"א

אבדק"ק סערדאהעלי

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בוויילאמסבורג יע"א

יום ג' פרשת נשא תשע"א לפ"ק

ווען מ'האט נישט צו קויפן קיין כשר'ס, ס'איז נישט קיין תירוץ, במילא דארפן דאס צו וויסן סיי דער קונה און סיי דער מוכר.

גאב"ד סערדאהעלי: אויף ביכלעך שטייט אין שולחן ערוך אין הלכות שבת (סי' ש"ז סעי' ט"ז) אז ווער ס'פארקויפט עס איז א מחמא את הרבים.¹

רבינו: ס'איז נישטא קיין תירוץ, מ'וועט זעהן, מ'פראכירט צו מוהן, מ'האט צוזאם גענומען אלע מנהלים און אלע מנהלות פון די סקול'ס און מ'האט יעדן אויפגערודערט, און איבער גערעדט די זאך אז מ'דארף מוהן למעשה.

ס'איז גוט צו האבן יעדן'ס מיינונג וואס ער האלט וואס איז גוט, און כ'ווייל צוזאם רופן נאכאמאל אז יעדער זאל זעהן מעורר צו זיין מ'זאל קויפן נאר כשר'ס.

דאס – וואס מ'מוט יעצט – איז בעיקר נישט איבער די געהעריגע קליידער, די עיקר ארבעט איז דערווייל אויף די פשוט'ע קליידער וואס איז אזוי ווי א שטוב-מלבוש.

גאב"ד סערדאהעלי: אז דער רבי מוהמ, וועט דער אויבערשטער העלפן ס'זאל מצליח זיין.

*

גאב"ד סערדאהעלי הראה על בעל האכמניא שלו

בוויילאמסבורג ח"ה הרבני הנכבד המפורא

מור"ה חיים הלוי העללער הי"ד

רבינו: כ'האב אים געזאגט, אז כ'האב הנאה אז ער איז עושה ביתו א' בית ועד לחכמים.

*

ואמר גאב"ד סערדאהעלי שאחר שכבר שמע וראה גודל הפעולות לטובה של רבינו שליט"א בעניני כשרות, בעת שמע מפעולותיו של רבינו אודות צניעות המלבושים

רבינו: כ'בין היינט דא געזיצן מיט איינעם פון די גרעסטן סוחר פון די מלבושים...

גאב"ד סערדאהעלי: די סוחרים זענען שולדיג אין דעם, ווען ס'זאלט ווען געווען מער כשר'ע צניעות'דיגע מלבושים, וואלט א גרויסער עולם געקויפט. אויפנייען אליין איז שוין שווערער, ס'גייט שוין נישט אזוי גרינג.

רבינו: כ'האב זיי געזאגט אז טריפה-מלבוש איז פונקט אזוי ווי טריפה-פלייש, און פונקט אזוי ווי מ'פארקויפט טריפה-פלייש, איז ווען מ'פארקויפט א פריצות'דיגע מלבוש.

גאב"ד סערדאהעלי: עבר ושנה נעשית לו כהיתר (ימא

פ:) ס'קוקט אויס אזוי ווי א היתר, אבער ס'איז אסור.

רבינו: א פריצות'דיגע מלבוש איז פונקט ווי טריפה, איז דער פשט, אז אזוי ווי ווען מ'האט נישט קיין כשר'ס טאר מען נאך נישט עסן קיין טריפה, מ'דארף צו וויסן דאס זעלבע אז מ'טאר נישט אנמוהן קיין טריפה-מלבוש אפילו

¹ ו"ל המחבר: מליצות ומשלים של שיחת חולין ודברי חשק כגון ספר עמנואל וכן ספרי מלחמות אסור לקרות בהם בשבת ואף בחול אסור משום מושב לצים ועובר משום אל תפנו אל האילים לא תפנו אל מדעתכם ודברי חשק איכא תו משום מגרה יצר הרע ומי שהיכירן ומי שהעתיקן וא"צ לומר המודפסן מחמאים את הרבים.

גאב"ד סערדאהעלי: אויב אזוי דארף מען עס זיכער טוהן אן דעם וואס מוזאל עס תובע זיין, ס'איז א מצוה צו פארעכטן, זאל מען דען ווארטן ביז ווען דער קינד וועט עלטער ווערן, וועט עס דאך זיין נאך ערגער, ער דארף דאנקען דעם אויבערשטן אז מ'האט עס געכאפט.

רבינו: ס'מאכט זיך אסאך מאל די שאלה.

גאב"ד סערדאהעלי: ס'איז דאך א מצוה צו פארעכטן.

רבינו: דער דברי חיים (ה"ב י"ד סי' ק"ד-ק"ה) איז דאך ברונז אויף דעם.⁴

גאב"ד סערדאהעלי: ס'איז א אלטע מחלוקת, דער מונקאטשער רב פלעגט טאקע פארעכטן אסאך קינדער.

ולאחמ"כ הוא נעשה מחויב ככל ישראל, אך ברמ"א משמע (י"ד סי' רמ"א) משמע שהחויב נשאר תמיד על האב ועל ב"ד.

והאחרונים מבארים שפלוגת הפוסקים תלוי אי מילה שלא בזמנה הוי תשלומין ליום השמיני או שהוא חויב בפני עצמה, דאי הוי תשלומים י"ל שהאב לא נפקע חיובו אפילו לאחר יום ח', אבל אי הוי חויב בפני עצמה י"ל שעשה הוא כב"ד וכל ישראל המחוייבין לדאוג למילתו, ותו לא, ועיין בזה ברקת הל' מילה (סי' ר"ב) שסבר שהוא תשלומין למילה, וע"ע בשו"ת אבני נזר (י"ד סי' ש"ש אות י"א) שמואריך בזה, ועיין בשו"ת זרע אברהם (סי' ס"ח) שתולה פלוגתתם בזה.

4

כי בתשובות דברי חיים (ה"ב י"ד סי' ק"ד-ק"ה) כתב להקל בדיעבד, ומרעיש מאוד נגד אלו שכתבו להחמיר, וכתב בלשונות חריפים מאוד: הנה נרעשה הארץ מקול... אשר הגזים לומר דלא הוי מילה כלל... ומי שמוציא לעו על נימולי ישראל יחוש לעצמו... בדיעבד בוודאי אין שום מצוה... ולכן אל ישמע להם ולא ילך בדרכיהם שלא עפ"י תורה רק מעשה בור, ולדעתי שיתרה בהם שאם יסיפו לעשות כן שיפסלו לעדות כמו המכה איש ישראל... עיי"ש.

ומסופר שפע"א ישיב הגה"צ רבי צבי הירש מייזליש ז"ל אבד"ק וויטצען אצל רבינו זצ"ל, ושוחחו מהדברי חיים הנזכר, ואמר לרבינו שבבעירותו חיבר קונטרס מיוחד ליישב דברי זקינו הדברי חיים, והתמרמר שבשנות המלחמה נאבד ממנו הקונטרס, נענה רבינו כשבת שחוק על פניו ואמר בלשון קדשו, "וואס הייסט צו ארענטפערן דעם דברי חיים, דער דברי חיים איז דען אמאל שווער געווען, דער דברי חיים איז קיינמאל נישט שווער געווען".

ודיברו אודות השאלה בילד שנימול שלא נחתך עור הערלה כולו, והחכמת אדם (ככל קמ"ט סי' י"א) מחמיר מאוד בזה וכתב שאינו נקרא נימול, וצריך לתקנו. ובשו"ת דברי חיים (ה"ב י"ד סי' ק"ד-ק"ה) כתב להקל בדיעבד, ומרעיש מאוד נגד אלו שכתבו להחמיר, וכתב בלשונות חריפים מאוד, עיי"ש. ועיין בתשו' דברי יואל (י"ד סי' פ"ח) שג"כ דן ברבב"ק.

וכאן נכנס רבינו בשאלה היות שבקימפעטאך-היים שבכל מושבות בני ישראל נהגו שאם ילד אינו נימול כראוי מתקנין את המילה, האם צריך ע"ז שליחות האב, או שיכולין לעשותו מבלי ידיעת האב.

גאב"ד סערדאהעלי: סתם אזוי, פארוואס קען מען נישט באשטיין צו זאגן פארן פאטער?

רבינו: ער קען ווערן אויס מענטש.

גאב"ד סערדאהעלי: וויל ער דען באשטיין אז זיין קינד זאל בלייבן אזוי?!

רבינו: מאמער איז ער - דער פאטער - נאך געווען אליינס מוהל, זאל דער אויבערשטער אפהיטן...

גאב"ד סערדאהעלי: האט ער שוין נגיעות אויך - ס'איז דא דיעות אז זיין חויב איז נאר דעם אכטן טאג.²

רבינו: דאס איז נאר לויט די פוסקים וואס האלטן אז נאכדעם איז עס שוין די מצוה פון בית דין,³ ס'איז דאך א גרויסע איסתפקתא אין דעם.

2

דהיינו כחידושו של המחצית השקל (א"ח סי' תמ"ד סק"א) וז"ל: ולכאורה עלה ברוחי לומר, דעיהו דגם אם עבר הדין ח' החיוב על האב למוהל, מכל מקום אין בו חויב דאורייתא, עיי"ש באריכות, וכן משמע בס' קרית ספר להמב"ט (רש הל' מילה), ובצפת פנעה על הרמב"ם (שם) עיי"ש.

3

דהנה באחרונים יש דיון נרחב האם מצות חויב מילה הוטל על האב היינו דווקא ביום השמיני, ואם לאחר מכן, ועיין במנחת חינוך (מצוה ב') שחקר בזה עד היכן מצות האב למול את בנו, ובפי המשניות להרמב"ם (פיט דשבת) משמע שהחויב על האב עד שידגל בנו,

ישועות און רפואות בזכותיה דרבי מאיר

ובכן נפשי בשאלתי מול אנ"ש היקרים שיחיו צאי לך בעקבי הצאן ושאו ידיכם לשקול שקלי הקודש לתת את תרומת ה' לטובת כוללניו קופת רבי מאיר בעל הנס ולהחזיק קופת הצדקה בתוך ביתו אל תוך בתיכם להניח ברכה. ואלקא דמאיר יענינו בציוף זכות אבותינו הק' מייסדי כוללניו להוושע בדבר ישועה ורחמים בבני בריכי חיי אריכי ומזוני רויחי, רב ברכות ושובע שמחות, חיי נחת וכט"ס, עדי נזכה לראות בישועתן של ישראל וציון במשפט תפדה ושביה בצדקה בב"א. (לשון רבינו במכתב קודש)

גאב"ד סעדראהעלי: דער נקודות (עי' ויד' סי' שכ"ה ש"ך סק"ה) האט דארט א שמועס. וואו עס איז דא לכל הדיעות א חיוב צו פארעכטן, דארף מען פארעכטן, וואו מ'דארף נישט לכל הדיעות, איז שוין אנדערש.

כ'מיינ איז עס שטייט פונעם ערשטן בעלזער רב (הנה"ק השר שלום דל) אז ווען משיח וועט קומען וועט זיין גבעת הערלות - אזוי ווי עס איז געווען ביי יהושע (כמ"ש (יהושע ה, ג) ויעש לו יהושע חרבות צרים וימל את בני ישראל אל גבעת הערלות) - פון די אלע וואס מ'וועט ברויכן מתקן זיין. **רבינו:** יא, ער מיינט פון די אלע דורות - ס'מיינט נישט יעדן איינעם - נאר פון די וואס זענען נישט געווען גוט גע'מל'ט, וועט מען איבער מל'ן.

*

וידברו מעוד כמה הלכתא דמילה ושאלות שמתעוררים

בעניני פריעה בברור שיטת הפוסקים הראשונים

רבינו: די אלע זאכן איז ווייל דער מוהל וויל עס מאכן שנעל, ער וויל הייסן א געשיקטער מוהל, וואס מאכט שנעל.

גאב"ד סעדראהעלי: אין ספר בעש"ט על התורה (פ' עקב) ברענגט ער צו פון בעש"ט חק א מייטש אויפן פסוק (דברים יא, יז) ואבדתם מהרה, מ'זאל מאכד זיין דאס 'שנעלקייט', ס'איז נישט גוט, נאר מ'דארף טוהן יעדע זאך מיט ישוב הדעת.

רבינו: מ'ברויך האבן מתינות ביי א מצוה, מצות מילה איז א הייליגע מצוה.

*

רבינו כיבוד לברך על הפירות

ושאלו רבינו אודות בריאות הרגל

והשיב גאב"ד סעדראהעלי: ס'איז אסאך בעסער ב"ה.

רבינו: אזוי?, ס'איז נאכנישט בשלימות, מ'האלט נאך אינמיטן פרק כיצד הרגל...

א' הנוכחים: ער איז געווען זומער אויף א אפרוח פלאץ, און דארט זענען געווען צענדליגער קינדער וואס זענען נישט געווען גוט גע'מל'ט, האט ער אסאך פון זיי איבער גע'מל'ט.

רבינו: אבער דארט זענען דאך געווען זייערע טאטע'ס, און דא איז די שאלה, צי מ'מעג אזאנס מאכן אן די רשות פונעם טאטן.

גאב"ד סעדראהעלי: ס'איז שטארק מסתבר אז מ'מעג, זוכן לו לאדם שלא בפניו (קידושין כג).

רבינו: אבער דער קצות (ש"ע ח"ט סי' שפ"ב סק"ב) זאגט אבער אז עס הייסט נישט קיין זכיה,⁵ ער זאגט, אז זכיה איז נאר מייטש ווען מ'גייט פאר יענעם א ממשות.⁶

5

ו"ל: ...ולעג"ד דמדברי הרא"ש שפיר מוכח דלא מהני שליחות במצות מילה שעל האב. דאי נומא דשליח של אדם כמותו בזה א"כ כי היכי דאם האב עצמו רצה למוהלו ובא אחר וקדמו דחייב לשלם עשרה זהובים ה"נ אם נתנו לשלוחו כיון דשלוחו כמותו ומצותו עליו נתיקיים ע"י שלוחו כמותו והשתא שבא אחר וקדמו ואינו שלוחו הרי ביטל מצותו והיה דבין לשלם לו עשרה זהובים. אע"כ דלא מהני שליחות במצות האב למולו ומשום הכי כל שנתנו לאחר וקדם אחר פטור דאינו מפסיד לאב כיון דלאו שלוחו הוא בזה ואת האחר נמי לא מפסיד כיון דעדיין לא בזה בה... עי"ש באריכות.

6

הקצוה"ח מביא שם מש"כ בתרומת הדשן (סי' קפ"ה) באשה שביקשה ממשרתת שלה שתלוש לה עיסה, והבעלת הבית הלכה לפני שהפרישה חלה, והמשרתת ראתה שהעיסה מתחמצצת ותתקלקל, ע"כ הפרישה חלה כדון, האם ההפרישה מועיל, או דבעינן שליחות. והקצוה"ח כתב ע"ז שאינה יכולה להפריש חלה, דאין דין זכיה רק כשמוכח איזה חפץ להבירו, אבל זה נקרא ניהותא, וע"ז אין דין שליחות.

ובכו"ז איתא במרכבת המשנה (פ"ו מו"ל גי'ושין) שאין באופן כזה דין שליחות, רק כשמקבל איזה חפץ, [ועצם העיסה שהיא מקבלת שהרי היא עלולה להתקלקל, אינו נקרא זכיה, כי הרי יכולה גם להפריש חלה בדעבד אחר האפיה], וכתב דזכין 'לאדם' אמרין, ולא זכין 'מאדם' שלא בפניו, ע"ש.

די סאטמארע צדקת רבי מאיר בעל הנס

איך קען נאר רעדן צו אנשי שלומינו, צו זאגן "דאס איז אונזער כולל" אונזער כולל וואו עס לערנען אנשי שלומינו, אידן וואס גייען אין די שיטה פון ויואל משה, אידן וואס גייען נישט צו קיין בחירות, אידן וואס רעדן אידיש און נישט קיין העברעאיש, און שיקן נישט די קינדער אין קיין בית יעקב שולע וואו מען לערנט העברעאיש, זיי שיקן אין אונזערע מוסדות. (דרשת רבינו דינער ומו"ס תש"ע)

ורבינו האציל את ברכתו עליו: איר זאלט האבן הצלחה, דער אויבערשטער זאל העלפן, מיזאל קענען מרביץ תורה זיין, פסקענען פאר אידישע קינדער לדון ולהורות מיט שמחה און אלעס גוטן און הרהבת הדעת. ונפרדו לשלום

גאב"ד סעקראהעלי: ס'איז שוין איבער א האלב יאר אזוי.

והאציל רבינו עליו מברכתו

גאב"ד סעקראהעלי הראה על א' מבניו שליט"א

שמואל שיעורים לאברכים

הגה"צ רבי יהושע רובין שליט"א מבאבוב

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א - בקרית יואל יע"א

בעת ניהום אבלים ע"פ אמו הרבנית הצדיקת ע"ה

יום ה' פרשת מטות מסעי תש"ע לפ"ק

הגר"י: ביי די בעלי בתים יא?!

רבינו: ביי בעלי בתים האט מען אנגעהויבן מיט די צייט צו שרייבן. פשוט, ווייל ווען נישט, וועט מען נישט וויסן ווער ס'איז.⁸

נוהגים לחרוש על המציבה שם המשפחה, אולם שם "שפירא" מורה על קדושת השם ית' שקדושי שפייער מסרו נפשם עקד"ה, שהשם שפירא הוא על שם העיר שפירא שהוא משלש הקהילות העתיקות ביותר במדינת אשכנז, שהיו נקראים בסימן שו"ס, דהיינו שפיירא, וירמייאז, מאנענצא, שנעקדו על קדושת ה', הי"ד.

הבט וראה מו"כ חבני יששכר (מאמרי חודש ניסן מאמר ד' דרוש ט') וז"ל: "והנה כפי ראות עיני בשר נראה כי דבר אחד טוב נמשך מאלו השמות שמעתיך לאדם חוץ שמו העיקרי, שמה נודע יחס משפחות לדורות עולם, כי בניו לדורות נקראו על שמו הנוסף של אביהם, וכן בני בניו לדורותיהם, וידועין גם אחר כמה דורות שזהו מן הבית כגון משפחות רפאפארט וורוויין ושפירא". וב"כ במאמרי חודש תשרי (מאמר צומא רבא את י"ד).

וע"ע בספרי אגרא דפרקא (אות ס"ט) שמביא מקדמונים שמשנה רבינו מנה ראשי משפחות רק אותן המשפחות שהיו ראויים להוציא מהם ששים רבוא אלף בני ישראל, וז"ש לגלגלותם שהיה בגלגולת שלו ס' רבוא טיפין. ונראה לי שכן הוא בכל דור מי שזוכה שנתמנה לראש המשפחה ע"י שם הכניו של המשפחה כגון הורוויין, שפירא, רפאפארט.

הגר"י: מיינ שווער (כ"ק האדמו"ר מהר"צ מבאבוב) ז"ל האט געזאגט א אינטערסאנטער ענין, א חילוק צווישן מדינת אונגארין און מדינת גאליציע, וועגן שרייבן פאמיליע נעמען אויף די מציבות, אין גאליציע האט מען נישט געשריבן, און אין אונגארין האט מען יא געשריבן.

רבינו: ביי סתם בעלי בתים איז אזוי דער חילוק?!, ביים ישמח משה שטייט נישט קיין פאמיליע נאמען, ביים ייטב לב שטייט אויך נישט, כ'האב געזעהן ביים דברי חיים שטייט נישט, ביים טאטן ז"ל האט מען אויך נישט געשריבן.⁷

ומן הנכון לציין שעל מצבת קודש קבורת הרה"ק רבי פנחס מקארין ז"ל אשר כפי המקובל נכתב ע"י הרה"ק ר' חיים מקראסנא ז"ל והגה"ק רבי יעקב שמשון משפטיצוואק ז"ל שהם היו בשעת פטירתו, והם חרתו בנוסח המציבה גם שם משפחתו של הרה"ק מקארין, וזה אשר חרות על המציבה:

"פ"ג נפש אדונינו, זהיר טמיר כפנחס, בן יאיר רוח אפינו, מורינו ורבינו רבי פנחס ב"מ אברהם שפירא גודר גדר, עומד בפרץ תהלתו מלאה ארץ נשמתו יצאה בטהרה ע"ש נקבר בקבורה וי"ד אלול לפרט הקבר אשיר איש אלקים נקבר בו (תק"ו)".

כמו כן במציבת קודש זקינו הגה"ק רבי נתן שפירא ז"ל בעמח"ס מגלה עמוקות, חרות שם משפחתו "שפירא", אף שבאותן הימים לא היו

די ריכטיגע הכנה צו די הייליגע טעג די תפלות זאלן נתקבל ווערן

אידן וואס וואוינען אין ארץ ישראל, זענען געזעסן על התורה ועל העבודה, און אידן אין חו"ל האבן דאס געהאלטן פאר א זכ"ל אז מען קען האבן א קשר צו ארץ ישראל. די תפלות וואס ווערן נתקבל גייט דאך דורך ארץ ישראל. אזוי איז דאס געווען ביי אלע צדיקים אן עסק צו שיקן געלט קיין ארץ ישראל, אויסצוהאלטן די ארץ ישראל אידן. (דרשת רבינו דינער ו"מ"ט תש"ע)

הגר' המשיך ואמר: ס'איז דא א אינטערסאנטע מעשה, ס'איז געווען א איד וואס האט געוואוינט אין משענסקאווויטץ, א נאנטער מוהלך קיין באבוב, מען האט געקענט גיין צו פים, ער איז געווען א פעדלער, ער פלעגט יעדן אינדערפרי גיין דעם וועג, און ווען דער פאטער איז אים אוועק, האט ער געמאכט א הויכע מציבה אריבער דעם גדר, אז ווען ער גייט דורך זאל ער קענען זעהן די מציבה, פארצייטנס פלעגט מען דאך קריצן מיט די האנט, האט ער באשטעלט ביים מציבה קריצער א נוסח, און ער האט יעדן מאג שוין ארויסגעקוקט ווען ער וועט שוין זעהן די מציבה.

אין מאג ווען ער איז געגאנגען האט ער געזען אז די מציבה שטייט שוין, איז ער אריינגעגאנגען צום מציבה קריצער זיך אפרעכענען וויפיל ס'קומט אים, און ער האט אים געזאגט כ'האב נישט יעצט ביי מיר, איך וועל דיר באצאלן ווען איך וועל האבן.

אפאר מעג שפעטער גייט ער אדורך, און ער זעט די מציבה איז נישטא, גייט ער אריין, זעט ער אז ס'ליגט אויף דער ערד אראפגעפאלן און צובראכן אויף העלפט, האט ער זיך איינגערעדט אז מן הסתם האט עס דער מציבה קריצער געמוהן, ווייל ער האט אים נישט באצאלט. איז ער אריין צום מציבה קריצער, און זאגט אים, האסט מיר אנגעטון א שטיקל, ווייל איך האב דיר נישט באצאלט? זאגט ער אים, איך האב גארנישט געהאט צו מוהן מיט דעם, איך ווייס נישט וואס דא איז געווען.

ביינאכט איז אים דער פאטער געקומען אין חלום, און זאגט אים, האסט געמאכט א שיינע מציבה, אבער דו האסט מיך פארשעמט, וואס האסטו מיך פארשעמט? האסט געשריבן די פאמיליע נאמען אויף די מציבה, און ער זאגט אים, ראיא האסטו, ווייל די מציבה איז צובראכן, און די שפאלט איז דארט אויפן פלאץ פון די פאמיליע נאמען.

און ווען ער איז געגאנגען דארטן נאכאמאל, האט ער געזעהן אז עס איז טאקע אזוי ווי דער פאטער האט אים געזאגט, האט ער האט געמאכט א נייע מציבה אן די פאמיליע נאמען.

רבינו: דאס הייסט אז אין גאליציע האט מען נישט געשריבן ביי בעלי בתים אויך נישט.

הגר': אזוי זעהט אויס.

רבינו: דער נאמען ביי די מציבה איז אזוי ווי מען איז עולה לתורה.

הגר': יא, דער נאמען אזוי ווי מען רופט ביים ברית און אזוי ווי מען איז עולה לתורה אזוי איז עס ביי די מציבה.

אסאך מאל איז א שאלה ווי אזוי מען שרייבט א נאמען, צי מען קען ברענגן א ראי' ווי אזוי מען האט געשריבן אויף די מציבה? (על שם מי שקראו אותו בשמו).

רבינו: ס'איז שווער צו ברענגן א ראי' פון דעם, ווייל נישט קיין לומדים מאכן עס, נישט קיין תלמידי חכמים זענען אלעמאל די מציבה קריצערס.⁹

א' הנוכחים: ס'איז דא די מעשה מיט א כתובה וואס דער סלאמפינער רב (הגה"צ ר' חיים יצחק אייזיק האלבערשטאם ז"ל חתן מרן העצי חיים ז"ל) האט געשריבן, און רבי עזריאל שוחט (ה"ה

ואכן הבני יששכר חתם עצמו עם שם משפחתו בתקנות 'תמכין דאורייתא' שהרה"ק הוציא בהיותו אב"ד מונקאטש ושם חתם שמו 'צבי אלימלך ממשפחת שפירא' בהיותו חוטר מגזע משפחת שפירא המיוחסת.

ואגב יש לציין מליצה נאה שחרוט על מצבתו של הרה"ק ר' אליעזר לאנצוטער ז"ע בנו של הבני יששכר, "ווי לארעא דבלי האי 'שפירא', במקום האי שופרא, בהיותו נצר למשפחת שפירא.

9

ראה נא בשיחת קודש של מרן רבינו שליט"א עם הגאון רבי שמואל אליעזר שטערן שליט"א (בשנת תש"ז בגב בוק) שדנו בענין שמות אנשים ונשים לגבי גיטין, ורבינו ביאר באריכות שאין לסמוך על מה שכתוב על מציבות, אפילו מציבות ישנות, כי לא ידוע מי חקקם ואם ע"י הוראתו של רב ומורה הבקי בדיני אלו, והאריך להביא דוגמאות לזה, עיי"ש.

אני בצדק אחזה פניך צדקת רמבעה"נ לפני התפלה

בהיותי בק' סטאלין ראיתי פוקס קטן ספר כת"י נחמד מדברי הרה"ק מקארלין ז"ע וכו' שם ליתן צדקה לקופת רבי מאיר בעל הנס לאה"ק קודם התפילה ומעלת צדקה אז קודם התפלה... שע"י שנותן צדקה עבור צדקת רבי מאיר בעל הנס עי"ז יעלה במחשבתו את תפלתו דרך אהר"ק כמ"ש והתפללו דרך ארצם, עכ"ל.

(לשון ספר דברי תורה אות י')

צו רבי מענדעלע (הצמח צדק), דארף דאס זיין אויסגעהאלטן
בנגלה און בנסתר.¹¹

ער האט זייער געהאלטן פון איהם, ס'איז אינטערסאנט ער
האט אמאל געזאגט, ווער ס'זאגט היינט אז חסידי'שע
רבי'ס זענען נישט קיין תלמידי חכמים, רבי'ס קענען נישט
קיין לערנען, איז מופרך, האט ער געזאגט, אין גאליציע איז
ער (מרן הדברי חיים), אין פולין איז רבי איטשע מאיר פון
ווארשע (החידושי הר"ם), און רבי מענדעלע (הצמח צדק) איז אין
רוסלאנד.¹²

11 עיין בס' "ג אורות (ח"א עמ' כ"ז) שפע"א קיבל הצמח צדק ג' תשובות
מגדולי הדור על שאלת עגונה, מהרה"ק מצאנו, ומהגאון רבי שלמה
קלוגער זצ"ל, ומהגאון בעל השואל ומשיב, על תשובה אחת אמר
הצמח צדק שהיא שהיא אמיתית, ועל השניה אמר שנכתבה בחכמה,
ועל תשובת הרה"ק מצאנו אמר שהיא גם נכתבה בחכמה וגם אמיתית.

12 עיין בס' דרך צדיקים (את 1) שכשהרה"ק מצאנו יצא חוצץ נגד הגאון
רבי ירמיה לעוו ז"ל אב"ד אוהעל על שרדף את החסידים בגלילותיו,
ומנע מבעדם להדר בכמה ענינים כגון לחייב בדיקת הוושט רק באוונות
פטומות וכדו', ומה נתחזה מערכה כבידה בין החסידים לרבני העיר
האשכנזים.

והרה"ק השיב מכתב חריף להגאון רבי יהודה אסאד זצ"ל בעל שו"ת
מהר"א, על שהמהר"א ביקש מהרה"ק מצאנו שלא יתערב
בהמחלוקת באוהעל, והרה"ק השיב לו שהאב"ד אוהעל רודף את
החסידים דשם, והוא יחיד בדור הזה שיוצא במלחמה פומבית נגד דרך
החסידות, והרה"ק כותב לו, התייב דבורות שלפניו היה התנגדות
לדרך החסידות כי לא ידעו ולא הבינו עומק דרכם, אבל בדורינו אלה
אשר באו"א אשר לו עיני בשר רואה שהוא רק שינוי למעליותא, וכל
תקנותיהם הוא להחמיר ולא ח"ו להקל או לשנות מדרכי התורה, וא"כ
המתנגד לדרך החסידות בדורינו, הוא אפיקורסות רח"ל.

וממשיך הרה"ק וכותב - ושקר ענה בפיו שהחסידים אינם יכולים
ללמוד, כי במדינת פולין מפורסם לגאון הדור רבי יצחק מאיר מגער -
היינו החידושי הר"ם, ובמדינת רוסלאנד מפורסם לראש וגאון הדור
הגאון רבי מענדל מליבאוויטש - ה"ה הצמח צדק, וכן מחותני הגאון

הרה"ה רבי עזריאל שווארץ ע"ה מ"ק סאטמאר) האט געהאלטן אז
מען דארף אנדערש שרייבן.

רבינו: וועגן חנניה (אם לכתוב עם ה' או בא' בסוף).

אפילו פון א כתובה איז אויך שווער אראי' צו ברענגן.

הגר"י: פון דער אלטער היים זיכער, ווייל מען האט נישט
מקפיד געווען איבעראל (וכפרט בעיירות וכפרים וכדומה), דאזוי
איז היינט בעסער אין דעם ענין פון כתובות.

רבינו: מען זאגט אז דער דברי חיים האט געשריבן א
בריוו פאר זיין טאכטער גיטשא,¹⁰ און ער האט צוריק
גערופן דעם שליח, און פאראכטן (את שם בתו) און צוריק
געגעבן, ווען דער שליח איז אנגעקומען אהין, איז דארט
געווען א גט מיט אזא נאמען, איז געווען דארט א גאנצער
פלפול ווי אזוי מען זאל שרייבן דעם גט, אז ס'איז
אנגעקומען דער בריוו האט מען געהערט אז דער דברי
חיים האט צוריק גערופן דעם שליח און מתקן געווען, האט
מען פארשטאנען אז אזוי דארף מען שרייבן דעם נאמען,
און מען האט זיך אויף דעם פארלאזט.

הגר"י: דער נאמען איז נישט געווען 'גיטל'?

רבינו: ניין, דער נאמען איז געווען 'גיטשא', און דאס איז
געווען די שאלה ווי אזוי מ'שרייבט 'גיטשא'.

דער דברי חיים האט דאך געוואוסט וואו אהין ער שיקט,
און וואס ער שיקט.

דער דברי חיים האט אמאל געשריבן א תשובה צום צמח
צדק פון ליובאוויטש, איז ער געווען זייער פארקאכט, פאר
ער האט געשריבן, און ווען ער האט געשריבן די תשובה,
עמיצער האט איהם געפרעגט פארוואס ער איז אזוי
פארקאכט?, האט ער געזאגט אז 'ווען איך שרייבט א בריוו

10 ה"ה הרבנית מגלוגא ע"ה, היא היתה הבת זקונים של מרן הק' מצאנו
זי"ע, בעלה הי' הגאון הצדיק רבי בצלאל ישע מגלוגא ז"ל, בן בתו של
הרה"ק הרבי ר' מאיר מפרעמישלאן ז"ל ונכד בן אחר בן מהרה"ק הרבי
ר' מיכל מולאטשוב ז"ל.

שתקדע רוע גזר דינו

זייט מבטל די גזירות מיט: "תשובה", "תפילה", "צדקה"
דורכ'ן מחזק זיין די דריי עמודי עולם: "תורה", "עבודה", "גמילות חסדים"

מיטן שטיצן דעם הייליגן כולל עצי חיים ד'סאטמאר בני ברק צדקת רבי מאיר בעל הנם

חסיד - און האט אים געזאגט 'דער רב פארט צום רבין זאל מען אים מזכיר זיין, אין זידיטשויב איז נישט געווען מיזאל איינעם מזכיר זיין דורך שיקן א שליחות, ער האט מקפיד געווען אויף אזא זאך. און ער האט זיך מאקע אויסגעבייזערט אויף דעם, ער האט דעמאלטס געזאגט, 'אויף דעם בין איך דען געקומען אויף דעם עולם אז איך זאל מאטיע אינזון האבן?, אז מאטיע וויל איך זאל אים אינזון האבן, זאל ער אליינס קומען?, דער קדושת יו"ט האט נישט געוואוסט אז דאס איז ביי אים אזא עוולה, ער איז געווען איבערראשט.

אין צאנז איז דאס נישט אזוי געווען, אז עמיצער איז געפארן קיין צאנז, האט מען געשיקט א שליחות צום דברי חיים, אבער אין זידיטשויב איז דאס געווען א הקפדה. אין זידיטשויב איז געווען פחד, זייער פחד'יג, די אלע וואס זענען אריינגעקומען, האבן זיך נישט געטרויערט צו רעדן, ער האט אויך געזענגט זייער שנעל,¹⁴ ווען מ'איז אריינגעקומען, האט ער געזאגט 'א ישועה פון הימל, א ברכה פון הימל, און געענדיגט, און שוין ווייטער גיין.¹⁵

א פלא, אזוי האט ער געזאגט, אז אין גאליציע איז ער, דער דברי חיים האט זיך אליינס אריינגערעכנט.
הגר"י: ס'איז דא דער רמז וואס רבי אייזיקל האט געזאגט אויף דריי צדיקים...

רבינו: יא, אח"ד, די א' איז אייזיק (הרה"ק רבי אייזיקל מקאמארנא ז"ל) די ח' איז חיים (מרן הדברי חיים ז"ל) און די ד' איז דוד (הרה"ק רבי דוד מדינוב ז"ל), האט רבי דוד'ל דינובער געזאגט, 'מילא ער האט מיר געלייגט צום לעצט (באות ד'), אבער פארוואס האט ער (הרה"ק רבי אייזיקל ז"ל) זיך געלייגט צום ערשט (באות א')?!

רבי דוד'ל דינובער פלעגט צו זאגן ווערטלעך, ער האט זיך ערלויבט צו זאגן ווערטלעך.

א' הנוכחים: רבי אייזיקל זידיטשובער האט געזאגט דעם רמז אויף זיך?!

רבינו: ניין, רבי אייזיקל קאמארנער, רבי אייזיקל זידיטשובער האט נישט געזאגט קיין ווערטלעך. דער סגנון פון אזא מעשה איז א קאמארנער מעשה.

ס'איז דא ווערטער פון רבי אייזיקל זידיטשובער. רבי אייזיקל זידיטשובער האט אמאל געזאגט, 'קומט' אן מיין צורה, ווייל ס'זענט שוין נישט זיין אזא צורה ביז משיח וועט קומען. אזוי האט ער געזאגט אויף זיך, ס'איז גענוג א ערנסט ווארט צו זאגן אזוי אויף זיך.¹³

דער קדושת יו"ט איז אמאל געווען אין זידיטשויב, ביי רבי אייזיקל זידיטשובער - ווען ער איז נאך געווען רב אין טעמטש - און א איד אין טעמטש האט איהם געבעטן אז ער זאל אים מזכיר זיין - יענער איז געווען א זידיטשובער

רבי מאיר מדויקוב - היינו האמרי נועם, בקי בכל הדרי תורה, עיי"ש כל תוכן המכתב.

13
כן סיפר מרן רבינו ז"ל, ואמר ששמע זאת מפי החסיד ר' לייזער ראזמאן ע"ה שהי' משב"ק הראשון של רבינו בק"ק ארשיווא.

14
עיין בס' פאר יצחק (פ"ב את ב) שפע"א ביקר האגון רבי הלל מקאלאמיא זצ"ל ביידיטשויב וראה איך שאנשים המתניו להכנס לקבל ברכת קדוש שעות ע"ג שעות, ואח"כ כשפתח דלתו היה מברך במהירות קבוצות שלישות בצוותא חדא, ולא הקשיב לסא"א את מה שבפיו, והאגון הנ"ל הרהר בלבו בתרעומת על שהרה"ק אינו מקדיש מזמנו לשמוע את מה שבפיהם, אחרי שהם מחכים כמה שעות לקבל פניו, והרה"ק רבי אייזיקל הרגיש במחשבתו.

נענה הרה"ק ואמר להגה"ק מקאלאמיא: דעו לכם שקודם שנשמתינו ירדה לעולם, פעלה למעלה שכל מי שרק יעבור על מפתן בתינו כבר יוושע בכל מיילי דמיטב, כדי שלא נצטרך לבטל מזמנינו היקר שמוקדש כל היום לתורה ועבודה, ע"ש.

15
ועי' במילי דהספידא שנשא הרה"ק רבי נפתלי אבד"ק ליטאוויסק ז"ל בנו של הרה"ק רבי שמעון מעירוסלאוו ז"ל, על הרה"ק רבי אייזיקל

זכרינו לחי"ם - פדיון נפש

זייט מחזק אנשי שלומינו לומדי תורה עניי ארץ ישראל מיט'ן סכום פון \$180

און בזכות זה וועט איד געהאלפן ווערן מיט
א כתיבה וחתימה טובה בספרן של צדיקים גמורים

רבינו: יא, דער לאפושער רב (הנה"צ רבי משה דוד טייטלבוים ז"ל) איז געווען דעם ייטב לב' א אייניקל, און ער האט חתונה געהאט אין צאנז (עם בת הרה"ק רבי לייבוש האלבערשטאם ז"ל אב"ד דוקלא בן הנה"ק רבי דוד'ל מקרשאנוב ז"ל בנו השני של מרן הנה"ק מוצאנו ז"ע). און נאך די חופה - ביי די חתונה - האט דער לאפושער רב געפרעגט דעם זיידן דעם ייטב לב וואס איז אויך געווען אויף די חתונה, אז ער געדענקט נישט צי ער האט מקדש געווען די כלה צי נישט, ער געדענקט נישט... ער איז געשטאנען ביי די חופה מיט אזא אימה און פחד,¹⁷ אז ער געדענקט נישט צי ער האט מקדש געווען, און דער ייטב לב האט איהם געזאגט, 'וואס מיינסטו, דער רב (מרן הדברי חיים) וואלט דיך אדורך געלאזט אזוי אן א קידושין?!, אזוי האט ער זיך בארוהיגט, און ער האט זיך דערמאנט.

דאס איז געווען דעם לעצטן ווינטער פון דעם צאנזער רב (שנת תרל"ז).

וקם הגר"י ואמר: המקום ינחם וכו'

מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל סיפר כמ"פ ששמע עובדא זו מהגה"צ מלאפוש ז"ל בעצמו בעת זקנותו, והי' אומר שכן הי' דרכו של מרן הגה"ק בעל דברי חיים ז"ל שבעת שעמד אצל חופה עמד שם מתחילה ועד סוף בדביקות גדולה והטיל פחד על כל העומדים שם במשך שעת החופה.

ומענין זה מן הראוי להעתיק מה שמתאמרא משמיה דמרן הדברי חיים זי"ע שאמר במעלת הנשואין בחודש אלול, שבימי נעוריו כאשר השתתף בשמחת נשואין בחודש אלול, היתה זאת אצלו הכנה דרבה לימים הנוראים, ואמר דבשעת החופה רעדה אחזתו עד כי לא הרהבנו עוז בנפשינו לישא עינים לראות זה את זה מגודל הפחד, עכ"ד. ובודאי זה מוכן אם עומדים בעת החופה בפחד גדול כזה, בודאי הוא הכנה דרבה לימים הקדושים.

וסיפר רבינו שהסיד אחד מחסידיו הרה"ק מהר"א מזידיטשוב נסע אחר פטירת רבו אל הרה"ק מוצאנו, וכאשר מסר לו פתקא ובו שמו 'שמואל בן לאה', אמר לו הרה"ק ששמו הוא שמואל בן יוטא לאה, ונרמז ברה"ת שבי"ל, ואז נודע לו כוונת הרה"ק מזידיטשוב שבכל פעם שמסר לו פתקא, אמר לו 'שבי"ל, ולא העיז לשאול לרבו כוונתו חק', (ועי' במדור שולחן מלכים בשבוע העל"ש).

רבינו: אין צאנז איז נישט געווען אזוי, ס'איז אבער געווען זמנים וואס אין צאנז איז אויך געווען פחד און מורא.

א' הנוכחים: ער האט דאך אמאל געגעבן א נאמען א אייניקל, און מ'האט נישט געוואוסט ווי אזוי ער האט א נאמען געגעבן, ווייל מ'האט זיך נישט געטרויעט איבער צופרעגן.

רבינו: יא, דער טאטע ז"ל האט פארציילט די מעשה מיט רבי משה לייב סטריזובער (שהי' חתן הרה"ק רבי ברוך מגארליץ ז"ל בן מרן הדברי חיים ז"ל). ער האט נישט געוואוסט צי דער נאמען וואס דער דברי חיים האט געגעבן פאר זיין קינד איז 'לייטשא' אדער 'הייטשא', ער האט אים מורא געהאט איבער צו פרעגן ועד שנכנס עם פתקא ולא כתב שם בתו, ואז אמר לו הדברי חיים עוד הפעם את השם שנתן לבתו (הסיפור נדפס בארוכה במדור שולחן מלכים בשבוע העל"ש).

הגר"י: דעם ערשמען באבובער רב האט דער דברי חיים א נאמען געגעבן 'חיים שלמה' (והי' לפלא שקרא אותו כשמו "חיים").¹⁶

מזידיטשוב ז"ל, שאמר כוונה בלשון ברכה זו עפי"מ"ש בסידור הארזי"ל של רבי שבתי בתפילת שחרית דר"ה על מה שאנו אומרים 'הלן בסתר בצל שדי', עיי"ש. נדפס בספרו אילה שלוחה (עמ' קס"א), ובס' ילקוט מהר"א (עמ' קל"ה).

16 היינו באמירת ויקרא שמו בישראל אמר הרה"ק מוצאנו זי"ע 'חיים שלמה', אבל אח"כ באמרו זה הקטן גדול יהיה, אמר רק השם 'שלמה', וע"כ לא נשאר עם השם חיים.

סניגור ליום הדין !

שטייענדיג אין די סאמע ברען פון די ימי הרחמים והסליחות
רישט איין דער ריכטיגער סניגור צום יום הדין הממושמש ובא

**שטיצט בעין יפה וברוח נדיבה דעם הייליגן
כולל עצי חיים צדקת רבי מאיר בעל הנס בארה"ק**

ואלקא דמא"ר יענכם אז איר וועט אוודאי זיין להכתב ולהחתם בספרן של צדיקים גמורים

Cong. Yetev Lev
D'Satmar

קהל יטב לב
ד'סאטמאר

163 Rodney Street • Brooklyn NY 11211 • Tel. (718) 302-6720 • Fax: (718) 486-2473

זמני כניסה

אל כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
בימי חודש אלול הבעל"ט

פ' כי תבוא

יום ג'

בביתו נאווה קודש
ב'וויליאמסבורג'

משעה 6:00

עד שעה 10:00 בדיוק

♦ ♦ ♦

יום ד' וה'

בביתו נאווה קודש
ב'קרית יואל'
אוהעל קט.

משעה 7:00 עד שעה 11:00

יום א'

בביתו נאווה קודש
ב'קרית יואל'
אוהעל קט.

משעה 7:00 עד שעה 11:00

♦ ♦ ♦

יום ב'

בביתו נאווה קודש
ב'וויליאמסבורג'
משעה 8:00

עד שעה 10:00 בדיוק

הזמנים לשבועות שלאח"כ הבעל"ט יבואו אי"ה במודעות נפרדות

בברכת כוח"ט

הנהלת הקהלה

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעקוואד • מאנטריאל • אוסטראליה

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסטער • וויען

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מזל טוב לחברתנו ולבניית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללניו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

הולדת הבנים

- ר' ליפא אקערמאן נ"י
- ר' ישראל ניימאן נ"י
- ר' אשר זאבעל נ"י
- ר' מרדכי (ברכה) קאקאן נ"י
- ר' יעקב (בר"מ) פריעדמאן נ"י
- ר' משה ראז נ"י
- ר' חיים עלענבוין נ"י
- ר' יחזקאל שרגא פערנקל נ"י
- ר' יואל נפתלי סופר נ"י
- ר' משה הערשקאוויטש נ"י

הולדת הבנות

- ר' יואל שטיין נ"י
- ר' יואל בריעף נ"י
- ר' משה יודא שילמאן נ"י
- ר' אלכסנדר גלאנץ נ"י
- ר' צבי שטיינבערג נ"י
- ר' משה שמואל היימליך נ"י
- ר' יעקב צבי אהרן פערל נ"י
- ר' אלימלך רייך נ"י

הכנסת בניהם לעוה"מ

- הר"ד שלמה אליעזר שפיצער שליט"א
- ר' ישראל ארי' האללענדער נ"י
- ר' יקותיאל יוסף ניימאן נ"י
- ר' יחיאל שרגא (מייכל) פערלמאן נ"י
- ר' הערשל סאבאוויטש נ"י

אירוס הבת

- ר' אלי' ראטה נ"י

נישואי הבת

- ר' אברהם יקותיאל הלוי יערמאש נ"י

אנטווערפן

הולדת הבנים

- ר' אברהם זילבערמאן נ"י
- ר' יעקב יושע שרייבער נ"י

הולדת הבת

- הרב אליעזר פלטיאל מערץ שליט"א
- אירוס הבן

- ר' משה חיים סאמעט נ"י

אירוס הבת

- הרב יעקב כהנא שליט"א

נישואי הבן

- ר' מרדכי יצחק שעכטער נ"י
- ולחונתו ר' חיים יאקאב נ"י

בארא פארק

הולדת הבנים

- הרב יואל האלבערשטאם שליט"א
- בן הגה"צ ר' זלמן האלבערשטאם, מטשאקעווע
- חתן הגה"צ אב"ד דקהילתנו שליט"א
- ר' שלמה יצחק וועלץ נ"י
- בן ר' הערשל וועלץ נ"י, וויליאמסבורג
- חתן ר' יוסף ישראל אייזנדרפער נ"י
- ר' יואל רפאל קנאפפלער נ"י
- בן ר' אברהם מנחם קנאפפלער נ"י, וומס"ג
- חתן ר' אלטער וועבער נ"י

הולדת הבנות

- ר' אברהם משה אייזנער נ"י
- ר' יודא שענהפעלד נ"י

- ר' רפאל אלימלך ב"ר יצחק מוטצען נ"י
- חתן ר' מרדכי שבתי מארקאוויטש גבאי דקהילתנו
- ר' שלום שמואל ב"ר מרדכי שבתי שימאן
- חתן ר' חיים יונתן האבערמאן נ"י
- ר' חיים ב"ר שמואל מרדכי דרענער נ"י
- חתן ר' משה חיים קרויס נ"י

הכנסת בנו לעוה"מ

- ר' הערשל כהנא נ"י

נישואי הבנים

- ר' אשר אבא גרויס נ"י
- ר' בערל בערנאטש נ"י

הרב יהודה חיים האלבערשטאם שליט"א

בני ברק

הולדת הבן

- ר' אהרן ב"ר יצחק אייזיק ווייס נ"י
- חתן ר' גרשון כ"ר נ"י, חבר הנהלת המוסדות
- נכד ר' יהושע ווייס נ"י

הולדת הבת

- ר' ברוך יאקאבאוויטש נ"י
- ב"ר יעקב שמשון נחום יאקאבאוויטש נ"י
- נכד הרב בן ציון יאקאבאוויטש שליט"א

ירושלים

הולדת הבנות

- ר' אהרן שלום פרידמאן נ"י
- בהגה"צ ר' משה פרידמאן דומ"ץ קהילתנו ב"פ
- ר' יודא דייטש נ"י
- ב"ר יצחק משה דייטש נ"י, בני ברק
- ר' אליעזר קליין נ"י
- ב"ר משה יוחנן קליין נ"י, בני ברק
- חתן ר' אברהם ווייס נ"י

וויען

הולדת הבת

- ר' מנחם אהרן פריעדמאן נ"י
- בן ר' יעקב מאיר פריעדמאן נ"י, אנטווערפן

וויליאמסבורג

הולדת הבנים

- ר' יצחק מאיר ווערצבערגער נ"י
- ר' אברהם יעקב שטערן נ"י
- ר' אהרן ב"ר יצחק אייזיק זילבערשטיין נ"י

הולדת הבנות

- ר' חיים מאיר ב"ר מרדכי יודא שטערן נ"י
- ר' מרדכי אלעזר ב"ר אליקים ברייער נ"י
- ר' זעליג ב"ר גרשון שלמה מייער נ"י
- ר' שמעון ב"ר אהרן וויינבערגער נ"י

הכנסת בנו לעוה"מ

- ר' ישראל ארי' האללענדער נ"י

לאנדאן

הולדת הבנים

- ר' שרגא פריעדמאן נ"י
- ר' יצחק יוסף פריעדמאן נ"י תאומים
- חבר הנהלת הישיבה קטנה
- ר' צבי ב"ר שמעון לעוו נ"י
- חתן ר' עקיבא פינלשטיין נ"י, ציריך
- נכד ר' אברהם שווארץ נ"י
- ר' נפתלי יעקב קאקאן נ"י
- בן ר' יוסף לייב קאקאן נ"י, אנטווערפן
- נכד הרב בעריש קאקאן שליט"א, ראה"כ

הולדת הבנות

- ר' פנחס גאלד שטיין נ"י
- בן ר' נתן ירמיה גאלד שטיין נ"י, וויליאמסבורג
- ר' אברהם בן ר' חיים אהרן וויינער נ"י

הכנסת בנו לעוה"מ

- הגה"צ אב"ד דקהילתנו שליט"א
- ולאביו הגה"צ רבי חיים מאיר וואזנער שליט"א
- מ. אב"ד דקהילתנו כעת דומ"ץ וכו"ר מאיר ב"ב
- ולחונתו הגה"צ רבי מענדל האראוויטש שליט"א
- אב"ד ארחוב בני ברק

מאנטשעסטער

הולדת הבן

- ר' יואל ב"ר שמחה ראובן כהן נ"י
- ולחונתו ר' יודא אליעזר גאטשעמאן נ"י

הכנסת בנו לעוה"מ

- ר' אלימלך גאלדבערג נ"י

מאנסי

הולדת הבת

- ר' פנחס פערלמוטער נ"י
- ר' מאיר משה יאקאבאוויטש נ"י

הכנסת בנו לעוה"מ

- ר' יעקב יושע קליין נ"י

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסטער • וויען

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטראליע

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הגנו משגרים ברכת מזל טוב לחברים ולבניית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללנו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

אירועי צאצאיהם

ר' נחום דאנציגער נ"י, וויליאמסבורג	החתן יושע מרדכי נ"י	ר' נתן ראובן געווייז' נ"י, בארא פארק
ר' ישראל אלימלך שווימער נ"י, וויליאמסבורג	החתן משה מנחם נ"י	ר' יעקב חיימאווויטש נ"י, וויליאמסבורג
ר' מענדל פילאפ נ"י, סיגעט	החתן פנחס הכהן נ"י	ר' שלמה דוב איצקאוויטש נ"י, וויליאמסבורג
ר' הערשל פריעדמאן נ"י, קרית יואל	החתן משה נ"י	ר' אליעזר ווייס נ"י, קרית יואל

נישואי צאצאיהם

הרב משה אלי' גרין שליט"א, מנה"ר במוסדותינו וויליאמסבורג	ר' שלום אליעזר פראנקל נ"י, וויליאמסבורג גזבר הקהילה	
ר' יצחק דוד לאנדא נ"י, וויליאמסבורג	החתן יואל זאב נ"י	ר' אברהם יודא ראזענבערג נ"י, וויליאמסבורג
ר' פישל ב"ר מאיר זעליג ריספלער נ"י, וומסב"ג		ר' משה יוסף מיטטעלמאן נ"י, וויליאמסבורג
ר' בניציון אהרן ווערצבערגער נ"י, וומסב"ג	החתן דוד שמואל בנימין נ"י	ר' צבי הערשל הכהן קאהן נ"י, וויליאמסבורג
ר' אלעזר מויזקאפף נ"י, וויליאמסבורג	החתן חיים צבי נ"י	ר' יצחק מיטטעלמאן נ"י, וויליאמסבורג
ר' יושע הערש גליק נ"י, וויליאמסבורג	החתן שאול יחזקאל נ"י	ר' ישראל ארי' גאלדבערגער נ"י, וויליאמסבורג
ר' אהרן קאהן נ"י, וויליאמסבורג	החתן לוי יצחק נ"י	הרב יצחק ביסטרצקי שליט"א, וויליאמסבורג
ר' נפתלי שטיינמעטץ נ"י, וויליאמסבורג	החתן יעקב יואל נ"י	הרב ישעי' גדלי' קויפמאן שליט"א, וומ"ס
ר' ישכר בעריש פריעד נ"י, וויליאמסבורג	החתן אשר יונה נ"י	ר' מרדכי הערש פארקאש נ"י, קרית יואל
ר' יושע הערש גליק נ"י, וויליאמסבורג		הרב ישראל ארי' גאלדבערגער שליט"א ר"מ ביישיבתנו בארא פארק
ר' מאיר ווערטהיימער נ"י, קרית יואל	החתן לוי יצחק נ"י	ר' אברהם מרדכי גאלדשטיין נ"י, קרית יואל
ר' ישראל יעקב סופר נ"י, קרית יואל	החתן אליעזר זוסמאן נ"י	ר' זלמן לייב גאלדמאן נ"י, קרית יואל
ר' שלמה לייב וויינבערגער נ"י, קרית יואל		הרב מאיר צוויבל שליט"א, וויליאמסבורג
ר' בצלאל חיים באש נ"י, קרית יואל	החתן אלימלך נ"י	ר' אהרן שאול סאנדעל נ"י, קרית יואל
ר' נחום חיים וועלץ נ"י, בארא פארק		ר' מרדכי גראס נ"י, מאנטריאל
ר' טובי' (בר"צ) בראך נ"י, קרית יואל	החתן שמעון נ"י	ר' גבריאל שמואל ווייס נ"י, אוסטראליע
הרב יעקב ווייס שליט"א, מאנסי ר"מ דישיבת ברך משה קרית יואל יע"א	החתן חיים צבי נ"י	הרב יודא בער טעללער שליט"א, מנה"ר במוסדותינו וויליאמסבורג
ר' אשר אנטשיל גרובער נ"י, מאנסי	החתן יצחק נ"י	ר' חיים ברוך מרדכי גאלדבערגער נ"י, חבר הנהלת מוסדותינו בארא פארק
ר' יושע וויינבערגער נ"י, חבר הנהלת הת"ת לאנדאן	החתן אברהם יצחק נ"י	ר' אליעזר טעשער נ"י, לאנדאן
ר' אברהם יעקב לאנדא נ"י, לאנדאן	החתן יודא נ"י	ר' משה יודא וועלטשער נ"י, לאנדאן
הגה"צ רבי ישראל חיים האראוויץ שליט"א, אב"ד דקהלתינו מאנטשעסטער	החתן ברוך אברהם נ"י	הרב ר' יושע הערשל הכרשטאם שליט"א, לאנדאן
ר' יודא עזריאל טויבער נ"י, מאנטשעסטער	החתן עמרם צבי נ"י	ר' אברהם יוסף גליק נ"י, לאנדאן
ר' חיים לעווין נ"י, וויען		משפ' קליין שיחיו, אנטווערפן

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל
a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:
011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579